Nagyvárad, 1902. VIII. évfolyam. 136. szám. Vasárnap, junius 15.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre — — — 16 kor.
Negyedévre — — — 4 «
Helyben házhoz hordva:
Egész évre — — — 20 kor.
Negyedévre — — — 5 «
Vidékre postán szállitva:
Egész évre — — — 24 kor.
Negyedévre — — — 6 «

TISZÁNTÚL
POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és ünnep utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apácza-utcza 3.
A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.
Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVARAD, junius 14.

Analfabéták.

Harmincznégy esztendeje immár, hogy törvénybe van igtatva Magyarországon a kötelező iskoláztatás. És ennek daczára, az 1900-iki népszámlálásnak most publikált adatai szerint, csak annyira jutottunk, hogy a lakosságnak fele — nem ismeri a betüket, nem tud irni, olvasni.

Igaz, hogy a statisztikában kimutatott analfabétáknak, azaz irni-olvasni nem tudóknak e rengeteg számából le kell vonni a 6 esztendőn aluli gyermekeket, mert hiszen ezek a világ legműveltebb országában s a műveltség legelső czentrumában is analfabéták s igy nem vehetők számba ott, ahol a kultura előhaladásának mértékéről van szó. Ámde ezek leszámitásával még mindig 40·7%-ot tesz ki Magyarországon az analfabéták rengeteg száma.

Az is igaz, hogy ha összehasonlitást teszünk az előző népszámlálások adataival, meglehetős haladást tapasztalunk. Mert husz évvel ezelőtt 50%-on jóval felül volt az analfabéták száma s még 1890-ben sem szállott ez a szám az 50%-nál alább; tehát tiz év alatt (1880—1890) ugyszólván semmit sem javult ez a mindenesetre sajnálatos állapot. Ezzel szemben pedig a legutóbbi tiz év csaknem 10%-os haladást mutat fel.

E kétségkivül jelentékeny haladás daczára azonban még mindig csak annyira jutottunk, hogy 40·7% százaléka a lakosságnak nem tud irni, olvasni. Ez pedig azt jelenti, hogy még mindig igen messze vagyunk e tekintetben a kultur-államoktól.

Azt az állapotot, a mit a nyugati kultur-államok élén haladó országok tüntetnek fel, a hol az irni-olvasni nem tudók száma a 2%-ot alig haladja túl, — Magyarország a második ezredévben is alig fogja elérni, de most még attól is messze áll, a hol a legutolsó kulturállam van; mert a kulturállamok közül a legutolsóban sem megy többre az analfabéták száma 15%-nél. E tekintetben még a szomszéd Ausztria is messze megelőz bennünket, mert ott az irni-olvasni nem tudók száma csak 20%.

A mi az irni-olvasni nem tudóknak az ország egyes vidékei szerint való megoszlását illeti — nem valami vigasztaló reánk nézve. Az analfabéták az átlagos 40·7%-on felül vannak u. i. a Tisza balpartján és a Királyhágón túl. Sajnos, hogy a mi vidékünk is azok közé tartozik, a hol az analfabéták száma jóval meghaladja az országos átlagos százalékot.

Biharmegyének népessége ugyanis 527,135, ebből irni-olvasni tud 205,890, 6 éven aluli gyermek 87,668 — tehát irni-olvasni nem tud: 233,577, a mi 44·3 százaléknak felel meg.

Néhány hónappal ezelőtt egy nagyon feltünő statisztikai kimutatást közöltünk az ország iskoláinak számáról. Ebben a kimutatásban az volt, hogy az országban a *legtöbb iskola* Biharmegyében van. Gyanunk van rá, hogy ebbe a statisztikába a rengeteg sok nagyváradi iskolát is beszámitották, különben alig lenne ilyen kedvező s a másikkal oly ellentétes ez a statisztika. De ha e gyanu alapnélküli lenne is és csakugyan Biharmegyében lenne a legtöbb iskola — akkor is azt kell ezek után mondanunk, hogy Biharországban *igen kevés* az iskola.

Ugy értesülünk, hogy az állam készségesen ajánlkozik átvenni a váradi községi iskolákat. Nagy kár lenne érte. Nagy-Váradon, 50,177 lakos közül 34,175 tud irni-olvasni, 6 éven aluli gyermek van 6,100 — az analfabéták száma: 9,902, százalékban kifejezve 20% — ami fele az országos átlagos százaléknak.

Állitson az állam inkább iskolákat a megyében, vagy szoritsa rá a községeket és felekezeteket, de minden áron meg kell akadályozni azt, hogy a legközelebbi népszámlálásnak is a legfeketébb lapjára kerüljünk, — ahol most vagyunk.

Dr. V. Gy.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, junius 14.

Rátkay László véres nyomot hagyó korbácsütésekkel bélyegezte meg *Pavlovits* Lyubomir szerb nemzetiségi képviselőnek a kikindai pályaudvaron való viselkedését.

Eles vita keletkezett több évi közösügyi költségre pótlólag fizetendő összegek követelésekor. *Rátkay*, *Madarász* József, *Vá-*

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZAJA.

Földön és a csillagok között.

Irta: **Cyprián.**

I.

Gálosy György ur, az adóügyi tanácsos szerény nappalijában, melyben nem hiányzott sem a falra szegezett japán legyező, sem a képes levelezőlapokkal teletüzdelt gyékény, nagy és komoly családi tanácskozás folyt. A két leány a sarokban ült az örökké száraz, törzsén nemzetiszinü szalaggal átkötött preperált pálma alatt. Ilka, a nagyobbik, szomoruan nézett maga elé, barna szemében könyek csillogtak, de ajka makacsul szorult össze és finom, vékony, lehelletszerü szemöldöke közt mély függélyes ráncz mutatta, hogy a szive erős küzdelemre kelt valami külső, veszedelmes ellenséggel és hogy a küzdelemből győztesen kerül ki. A kisebbik, kit mindenki Rózsának hivott, bár Krisztinának keresztelték, csodálkozva és félénken tekintgetett körül és néha-néha megsimogatta nénjének reszkető, hideg kezét.

A régi divatu karosszékekben a család többi tagja foglalt helyet. Egy szürkehaju nagynéni, ki Rózsát most hozta haza falusi birtokáról; az öreg Gálosy, kinek belső indulata hatalmas füstfellegekben tört utat magának; Gálosyné, jól megtermett, erélyes arczvonásu asszonyság s végül egy becsületesen semmitmondó arczu fiatal ur, a család barátja.

— Ülj egyenesen, Gergely. Örülj, hogy most tanulhatsz valamit az életből. A mai világban a fiatalság ugy is csak könyvekből tanul és nem tudja, hogy a kenyeret lisztből kell gyurni és hogy a liszt nem hull az égből, mint a zsidók mannája. Nem igaz, Zsófi néni?

A háziasszony nem kapván kérdésére feleletet, a rövid, de nyomasztó és feszült csendet ingerült hangon törte meg.

— En nem, a világért sem akarok leányom zsarnoka lenni. Ha az apja nem erélyes, miért lennék én az? Ha azt hiszi, hogy örökké élünk és örökké itthon ülhet, higyje. Ha azt hiszi, hogy én vágyom a Bodnár ur birtokára, higyje. Jól van, jól. Isten látja a lelkemet és én nem szólok többet. Ferkó hallgat és pipál, minek szóljak én!

Az öreg ur haragosan vette ki szájából pipáját és hozzáverte a szék karjához, hogy a hamu mind a szőnyegen szóródott szét. E merénylet, mely máskor házivillámlást és mennydörgést okozott, — most észrevétlen maradt.

— Hát jól van. Beszélek én is. Az én tiszteit Bodnár ur barátom ajánlata igen megtiszteli családunkat. Szegény hivatalnok vagyok, ő a maga ura, még pedig jómódu, becsületes ura.

Gondban élek jövőtök miatt, leányaim, mert, mint anyátok mondta, mi korábban meghalunk, mint ti és nem lesz támaszotok a vi-

Szabó István

füszer, bor, csemege és vadkereskedése,

Nagyvárad, Fő-utcza (Dr. Grósz-ház),

városi és vidéki Telephon 251. sz.

Mindennemü **ásvány- és gyógyvizek és az Előpataki viz főraktára Bihar-, Békés és Szilágymegyék részére.**

Ajánlja kitünő saját termésü **körösvölgyi asztali boralt bárhová a városban házhoz szállitva literes üvegekben fehér asztali ó vagy uj bor literje 72 fillér, Schiller bor 72 fillér, körösvölgyi ó bor literje 88 fillér,** akik azonban a városi fogyasztási hivatallal az adóra kiegyeztek, literenként **20 fillérrel** olcsóbban kapják.

Mindennemü friss zöldségek u. m.: **uj burgonya, Carfiol, zöldbab, borsó, ugorka, spárga** stb. a legolcsóbb napi árakban megrendelhetők.

Raffia háncs, szőlőkötő fonál, rézgálicz (kékkő) ojtó pamut a legolcsóbb árban. 82

rady Károly élesen megtámadták ezt a mindjobban elharapódzó szokást.

Lukács miniszter védekezése után a javaslatot a többség elfogadta.

Pichler Győző, *Benedek* János, *Kossuth* Ferencz és *Bartha* Odön jelentettek be interpellácziót Ezek közül a kormány legjobban a *Kossuth* Ferenczétől fázott, mert a függetlenségi párt vezére azt kérdezte, mikor mondja föl a kormány a külföldi szerződéseket, lévén a felmondás határideje junius 30-ika.

Felvonulóban van az a vihar is, melylyel a függetlenségi párt a népfölkelés felfegyverzése ellen készül. Szóval élénk napokra van kilátás.

*

Elnök: *Dániel* Gábor.

Elnök: Bejelenti, hogy *Sziklay* Ede végleg igazoltatott. Bemutatja Csongrad, Fehér és Trencsén vármegye közönségeinek feliratait a közadók kezelésének módositásáról és a kóbor czigányok letelepitéséről.

Következik az inditvány és interpellácziós könyv felolvasása.

Szőcs Pál jegyző: Jelenti, hogy az inditvány könyvben ujabb bejegyzés nincs, az interpellácziós könyvben három uj interpelláczió van bejegyezve: *Benedek* János az állami tisztviselők fizetésének rendezéséről a belügyminiszterhez, *Kossuth* Ferencz a kereskedelmi szerződésekről a miniszterelnökhöz., *Bartha* Odön a kivándorlás dolgában a belügyminiszterhez.

Ezután harmadszori olvasásban is elfogadták a kultuszminiszter javaslatát a József müegyetem ujjáépitéséről.

Vihar a házban.

Rátkay László: Az ügy, amelyet a t. képviselőház szine elé hozok és elbirálás alá bocsájtok, ma még képviselő társunk Pavlovits Llyubomir törökbecsei képviselőnek az ügye. Azt hiszem a t. Ház tagjai ösmerik a tényállást, szükségesnek tartom azonban mégis röviden előadni. (Halljuk! Halljuk!) A B. N. tegnapi számában egy közlemény jelent meg, amely szerint a *szegedi* internátusban, melyben délvidéki vasuti tisztviselők gyermekei nevelkednek, ragályos betegség ütött be, miért is a gyermekeket ideiglenesen hazaeresztették. A gyermekek a vasuton dalolva mentek haza és igy a többek közt Nagykikindán egy része az ifjuságnak kiszállott és ott a szózatot és himnust énekelték.

Madarász József: Eljenek a fiuk!

Rátkay: A szózatot és himnuszt éneklőket *Pavlovits* Lyubomir képviselőtársunk megtámadta és állitólag azt mondotta nekik: Ti mint született szerb fiuk, hogy tudtok ilyen gyalázatos, szerbeket megbecstelenitő éneket danolni. (Nagy zaj és mozgás a szélsőbalon.) Es a gyermekeket inzultálta és meg is verte. (Felkiáltások a szélsőbalon: Ez türhetetlen! Gyalázat!)

Pichler: Talán a kormánypárt is megbotránkozik? (Felkiáltások jobbfelől: Meg is botránkozunk. Egy hang: Vigyázni kell Magyarországra!)

Vészi: Ki kell dobni.

Rátkay: T. Ház! Nézzünk a töténtek mélyére. Mit csináltak a gyerekek? Mit akkor, midőn a hymnuszt és a szózatot énekelték? A magyar hazaszeretetnek adták ifju lelkűknek igen becses megnyilatkozását. (Ugy van! a szélsőbalon.)

Már most, ha a magyar hazaszeretetnek e megnyilatkozása Pavlovits képviselőtársunk (Felkiáltások: Nekünk bizony nem társunk.) nem tudja mi az a magyar hazaszeretet, nem tudja azt, hogy mi a magyar állam fensége, hogy mi az egységes magyar nemzeti gondolat. (Igaz! Ugy van! a szélsőbalon.)

Rátkay: Sőt még tovább mennek szemtelenségükben. Nem átalják külföldi ellenségeinkkel szövetkezni mi ellenünk. (Hosszas zaj a szélsőbalon. Felkiáltások: Szégyen, gyalázat!) Követeli, hogy Pavlovics Lyubomir mielőbb jelenjen meg és tisztázza magát ez ügyben. (Zajos éljenzés a szélsőbalon.)

Napirend.

Következett a napirend, a gazdasági munkás és cselédsegélypénztárról szóló 1900. évi XVI. t.-cz. kiegészitéséről szóló törvényjavaslatnak folytatólagos tárgyalása.

Bornemissza Lajos: Örömmel üdvözli a javaslato', mert annak nagy szocziális érdekei vannak. A miniszternek csak elismerését fejezheti ki a javaslat fölött, melyet készséggel szavaz meg.

Visontai: Hogy milyen szavazókat kapunk, az a mi dolgunk, ámde higyje el a képviselő ur, hogy azt, hogy Magyarország ott áll ahol most, azt nem a szolgalelkü, a viszonyokhoz alkalmazkodni tudó embereknek köszönhetjük, hanem igenis azoknak, kik a független eszmét vallják és hirdetik. A törvényjavaslatot helyesli, mert ez a munkások javára szolgál. Már pedig a munkásokon segiteni kell, mert azok legnagyobbrésze tényleg nyomorog. Ámde ugy látja, hogy a miniszter ez intézkedésekkel lassanként még a temetkezési egyleteket is államositani akarja. Igaz, hogy ezek gombamódra szaporodnak és sok visszaélés történik ottan. Valósággal ugy vagyunk most, mint az egyszeri czigány, mikor azt kérdezték tőle, miért lopta el a másét, igy felelt:

— Tudom, tudom, de ma, mikor ma már minden a másé.

Épen igy csinál a kormány is. Mindent államositani akar. Lehet az jó, de lehet igen káros is. A javaslatot különben elfogadja, de határozati javaslatot nyujt be, aziránt, hogy egy állandó munkásügyi szakbizottság alakuljon, mely a munkásnép érdekeit birályja. (Helyeslés.)

Iványka Oszkár: Valahányszor a kormány munkás kérdéssel jön a házba, a tuloldal egyes tagjai olyan beszédeket tartanak, melyek olyan benyomást tesznek, mintha máshova lőnének mint ahova czéloznak. Ha a Visontai beszédét elolvassa a munkás, inkább felháborodást fog kelteni benne az, mint megnyugvást, legfeljebb az nyugtathatja meg, hogy a javaslatot elfogadta. Ugy látszik inkább szenzáczió hajhászást keresnek. (Mozgás a szélsőbaloldalon.) Elitéli egyáltalán az ilyen dolgokat, a tuloldalon olykor egész lázitó beszédet mondanak. (Zaj a szélsőbalon.)

Rákosi: Maga mond ilyet.

Rátkay: Hát a munkás érdekeit védeni lázitás.

Visontai: Személyes kérdésben felel Iványkának s kijelenti, hogy kioktatást nem tür parlamenti müködésére vonatkozólag. Ő tudja kötelességét és azt teljesiti. Védi a szegény nép jogait s nem engedi, hogy szavait ferde világitásba helyezzék.

Iványka Oszkár szintén személyes kérdésben kijelenti, hogy Visontai beszédét korántsem akarja elferditeni.

Elnök: Miután több felszólaló nincs, a vitát bezárja.

Darányi Ignácz földmüvelésügyi miniszter valaszol a felhangzott beszédekre, igéri, hogy a hangoztatott ujitásokat, illetve inditványokat figyelembe fogja venni jövő munkásságánál. Hangoztatja, hogy a munkásnép sorsa mennyire szivén fekszik, kéri a javaslat elfogadását. (Élénk helyeslés.)

A ház ezután ugy általánosságban, mint részleteiben megszavazza a javaslatot.

Közös kiadások.

Hegedüs Lóránt előadó: Beterjeszti az 1899. évi közösügyi zárszámadásra alapitott

---

lágban. De én elmaradt ember vagyok, ma másként éreznek és gondolkoznak. Azt mondod leányom, Ilkám, hogy nem szereted?

Ilka szembenézett apjával.

— Nem szeretem.

— Es hogy boldogtalan lennél vele.

— Mindhalálig boldogtalan.

— Azt pedig én nem akarom. Majd megsegit Isten. Anyjuk, add ide a dohányzacskómat.

A szürkehaju nagynéni fölállt, odament a könyező leányhoz és homlokon csókolta.

— Ne sirj, kis hugom. Adja Isten, hogy boldog légy, ne tudd meg, hogy a szerelem nemcsak vak, de igazságtalan is.

Az öreg urnak kialudt a pipája és mégis dörzsölni kellett szemét az átkozott füst miatt, a haragos mama pedig átkarolta zokogó leányát és miközben azt mondogatta: »Rosz leányom, rossz kis leányom nekem«, fuldoklott a hangja és reszkető kezével végig-végigsimogatta puha, selymes haját és csókolta a halavány, könyáztatta szép arczot. A jó öreg néni meg a Rózsa kezét fogta és a komoly, gondolkodó fejecskét keblére vonva, szerető aggódással kérdezte:

— Mi is a tanulság az én életemből, gyermekem?

Rózsika lehunyta szemét és biztos, határozott hangon felelt:

— A családi tüzhelyet nem melegiti föl a szalmaláng.

Az öreg asszony szempilláján egy könycsepp rezgett.

— Ugy van, gyermekem. Rövid időre föllobban és tündéri világitásban látszik körülötte minden. Közel ülünk hozzá, tehát perzsel is, de kialszik, édes gyermekem és utána annál rettenetesebb a sötétség és annál fagyasztóbb a hideg . . .

. . . Azon este a kis kertre néző leányszobában sokáig suttogott két leány az éjjeli lámpa halvány, rózsaszinü fényénél.

— Nem, sohasem mennék ahhoz, a kit nem szeretek. Nem, soha.

— Tehát szeretsz valakit?

A hang suttogóbb, lágyabb, remegőbb lett.

— Valakit nagyon, nagyon szeretek.

— Es ő is téged?

A felelet késett.

— Nem tudom — hangzott később — lehet. Néha ugy érzem, néha meg félek és azt hiszem, meg kell halnom és szeretnék is meghalni.

— Oh, mondd meg nekem, Ilka, ismerem?

— Ismered. De csak ugy ismered, mint a világ és nem ugy, mint én.

— Ha volna hozzám bizalmad, megmondanád. Hátha segithetnék valamit.

— Oh, elitélnél te is. Elitélnéd őt és engem, hogy hiszek szavának. Bogdányi Aladár

Rózsa ijedten kiáltott föl:

— Bogdányi?

— Igen, ő. Tudom, mit akarsz mondani. Hogy léha, lump firma, hogy könnyelmü don Juan, hogy nincs szive s talán nem is becsületes. Ne ismételd, hallottam elégszer. De csak az mondhatja, hogy nincs szive, a ki nem ismeri a szivét.

Rózsa letérdelt nénje mellé a szőnyegre, ölébe hajtva fejét nézett föl rá s a lámpa rózsaszinü fénye két arczot világitott meg: egy szerelmében és áldozata nagyságában átszellemült és egy aggódó, gyöngéd testvéri szeretettől sugárzó arczot.

A kis éjjeli lámpa föllobbant és kialudt. Az ablakfüggönyön átszürődött a hold sápadt világa s halványan fénylő csikokat vont a szemközti falra. Mindkettőjük gondolata a sugarak irányát követte. Az Ilkáé föl a forrásukig, a csodálatos, rejtelmes, vonzó égitestig, melynek misztikus fénye lecsillapitja a szerelmes szív szenvedését és fölgyujtja fantáziáját a nélkül, hogy tudná, vagy tudni akarná, minő kopár, hideg és élettelen ott fönn minden. A Rózsáé lenjárt a földön, melynek szépségeit e sivár bolygó sugarai is uj bájjal övezik körül. Es egymás nyakát átkarolva gyönyörködtek a látható mindenség csodáiban: egyik az ég, másik a föld csodáiban.

II.

Ne higyje senki, hogy a kapott kosár után Bodnár György ur duzzogva visszavonult és talán lovagias bosszun törte fejét a sértés miatt. Nem.

Az Ilka elhatározásáról értesülvén, valamivel komolyabb lett és tompult hangon kért a leánytól bocsánatot; megköszönte, hogy őszinte volt vele szemben és megigérte, hogy

végleges leszámolás szerint Magyarország terhére mutatkozó tartozás fedezéséről, továbbá 1897., 1900. és 1901. évi közösügyi kiadásokra Magyarország által pótlólag fizetendő összegekről a pénzügyminiszter törvényjavaslatát.

Rátkay László: Nem fogadja el a törvényjavaslatot, mert nem tartja reálisnak azt. Különben is el van késve már. (Helyeslés a szélsőbalon.)

Madarász József: Csatlakozik Rátkay szavaihoz és nem fogadja el a javaslatot.

Lukács László pénzügyminiszter szerint a törvényjavaslat megfelel a törvényeknek. Sem rendetlenségről, sem helytelenségről, sem késedelemről szó sincs. Csak a delegáczió határozatait kell végrehajtani. Kéri a javaslat elfogadását. (Helyeslés.)

Elnök: A napirend ezzel ki van meritve, következnek az interpellácziók.

Fichler Győző: A börtönmunkák ügyében interpellál. A kisiparosoknak ellenségük a börtönmunkák és a kormány ennek daczára pártolja azokat. Az első honvédkerületi parancsnokság két vállalkozóval szerződést kötött.

Fehérváry honvédelmi miniszter azonnal válaszol. Van tudomása róla. A maga részéről teljesen méltányolja azokat, miket Pichler a munkásokról mondott. Ő is gondoskodik a munkásokról, bizonyitják ezt az uj fegyverek. (Zajos derültség.)

Interpelláczió a pénzügyminiszter urhoz:

Mikor szándékozik a pénzügyminiszter ur az állami tisztviselők fizetésének rendezésére vonatkozó törvényjavaslatot benyujtani?

Beadja: *Benedek János*, képv.

Lukács László válaszol Benedek interpellatiójára és kijelenti, hogy a tisztviselők fizetés rendezése tárgyában az őszi ülésszak elején, törvény javaslatot fog benyujtani.

Benedek: Elvárjuk mindannyian! (Zajos éljenzés.)

A kulisszák mögül.

— Fővárosi tudósitónktól. —

Budapest, junius 14.

Forgách Antal ügye.

Politikai körökben és ott, a hol unatkoznak, a *Forgách* Antal grófnak az ügye képezi a szó-beszéd tárgyát. Azon töprengenek, azon törik a fejüket, hogy vajjon a kaszinó a tiszti becsületbirósággal ellenkező álláspontot foglal-e el. A helyzet válságos a kaszinó szempontjából, éppen olyan, mint volt 1880-ban *Károly* István és *Zichy-Ferraris* Viktor grófok között fölmerült affér alkalmával, a hol bécsi zsokéklub lépett közbe, hogy a Nemzeti Kaszinóból kigolyózott Zichy-Ferraris Viktor lovagias elégtételt kaphasson. Szegény meg is adta az árát. A párbajban elesett.

Forgách esetének különben nagyon is nagy feneket keritenek.

Az ellenfele, *Berthold* gróf máris kijelentette, hogy sokalja a hajszát, a melybe saját állitása szerint *belelovalták*.

Megmagyarositott osztrák delegátusok.

A delegáczióknak Budapesten időzésekor Széll Kálmán az osztrákoknak tiszteletére is ebédet adott. Az osztrák vendégek kivétel nélkül megjelentek és jól is érezték magukat, csak azt furcsálották, hogy a névjelzés az asztalnál kinek-kinek a helyén magyar volt. Igy például Johann Mayer delegátusnak a neve *Mayer Jánosnak* volt irva, a minek szegény Mayer meg is adta az árát, mert attól fogva képviselőtársai »*János*« néven hivogatják. *Pergelt* delegátusra pedig a »*Pörkölt*« ragadt rá, mert hogy *Széll* Kálmán neki még a vezetéknevét is megmagyarositotta. Igy állitják ezt *Pergelt* ur asztalbéli szomszédjai.

Főkonzul mint nyelvmester.

Mágnáskörökben érdekes kis esetke képezi ezidő szerint a beszéd tárgyát. A történet hősei az imént Budapestre került olasz főkonzul: Chiaramonte-Bordonaro Antonio és egy mágnás asszony.

Az uj olasz főkonzul, a ki mellesleg megjegyezve a szicziliai arisztokráczia egyik legrégibb családjának tagja, megérkezése után több magyar mágnás családnál tisztelgett.

Egyik helyen különösen szeretetreméltóan fogadták az előkelő diplomatát, a ki a háziaknak rokonszenvét rendkivül szellemes társalgásával is megnyerte.

Búcsuzóra került a dolog. A grófné melegen szoritotta meg az olasz diplomata kezét, mondván:

— Nagy örömömre volt, hogy önnel megismerkedhettem és szerencsés leszek, ha minél gyakrabban láthatom házamnál, annál inkább is, minthogy gyermekeim éppen most olaszul tanulnak és az önnel való beszélgetés nagy előnyükre lesz. Ilyenformán az olasz nyelvet mihamarabb el fogják sajátitani.

A diplomatát meglepte ez a kijelentés. A meglepetés azonban, csak pillanatig tartott. A főkonzul mélyen meghajolván kijelentette:

— Méltóságos asszonyom, szivesen cselekszem meg és — ingyen.

A margittai választás.

A margittai interpelláczióban adott ismeretes belügyminiszteri válasz után *Molnár* Akos képviselő a folyosón megszólitotta *Széll* Kálmán kormányelnököt:

— Kegyelmes Uram, mégis szükséges, hogy ebben a dologban haladéktalanul intézkedjünk.

— Ebben igazad van — válaszolt a miniszterelnök előzékenyen. Légy meggyőződve, hogy a választási terminust megváltoztatnám, ha hatáskörömbe tartoznék. Használjátok azonban a másik utat. Kérelmezzétek nálam a vásárnak az elnapolását és én megteszem. Intézkedj sürgönyileg, hogy a dolog halasztást ne szenvedjen.

Es *Molnár* Akos nyomban élt is a tanáccsal, sürgönyére másnap megjött a kérelem és a dolog igy azután nyélbe ütődött.

Kézimunka-kiállitás az „Immaculata“ intézetben.

A szertelenségek divatja annyira eltéritette már az emberiség izlését az igazi utról, hogy a »valódi szép« és »nemesen egyszerü«, — a régibb, tisztább izlésü korok müvészetének lelke ma-holnap oda szorul a női szerzetesházak csendes falai közzé.

Legalább ez a gondolat, ez az érzés támad az emberben, amidőn a mindennapi élet tarka-barka szinei, alakjai után végig nézi az ujvárosi irgalmas nénék elemi és polgári iskolájának tanévvégi kézimunka-kiállitását.

Ezen csöndes falak fölött ugy látszik elröppen a szeczesszió rombolás nélkül, mint valami szélvész a bokor alatt szerényen megvonuló virág fölött. A szerzetesnők kézimunkaoktatásának irányában nem tett kárt a szeczesszió, még talán inkább megerősitette őket az egyszerü jó izlésben a kézimunka technikájának kipróbált utain. Azért ha ebből a kijelentésből, — melyet különös dicséretként hangoztatunk — azt következtetné valaki, hogy az

---

többet sem alkalmatlanságot, sem szomoruságot nem fog szerezni. A másik perczben már az öreg úrral politizált és iparkodott mérsékelni annak szenvedélyes ellenzéki érzületét. Egyebként továbbra is mindennapos vendég marad, kedves, hüséges barátja a családnak és Rózsa, a ki tulajdonképpen csak most ismerte meg jól nénje férjét, mind nagyobb szánakozással gondolt Ilkára, kinek hü, gyöngéd, és tiszta szive ilyen becsületes, munkáskéz támaszát veszitette el. Sokszor barátságosan beszélgettek egymással. Rózsa, hogy a férfi bánatát eloszlassa, kedvesebb, vidámabb, gyermekesebb lett a szokottnál, mig Bodnár, ki a leányt évek óta nem látta, olykor rajta felejtette szemét és mélázva hallgatott el.

— Lemegyek a birtokomra — mondta a harmadik hét végén Bodnár ur s egy szegfüvel babrált, melyet nem rég Rózsa szakasztott kis kertecskéjükben.

— Hosszabb időre? kérdezte Rózsa, miközben nagy igyekezettel oldozgatta köténykének előbb összebogozott rojtjait.

— Azt hiszem. Nem vagyok városi embernek való.

— Es a falu nem unalmas?

— Oh, nem volna unalmas. Azt hittem, hogy nem lesz unalmas. Nagy házam van s a szobák oly üresek! De félek, hogy minél tovább maradok maguk közt, annál rettenetesebb lesz az elszokás. Nem vagyok érzelgős ember, Rózsa kisasszony, de . . .

Egy kicsit elhallgatott és nézte a leányt. Ilka háta mögött ült, látta azt is; a különbséget kettőjük közt. Az egyiknek ábrándos, fátyolozott, a másiknak egészséges, nyilt szemeit, az egyiknek halvány, szomoru, a másiknak rózsapiros, vidám arczát, mely minden másban annyira hasonlatos volt; és halkabban folytatta:

— De nem mernék több próbát tenni arra nézve, vajjon lehet-e még reményem, hogy valaki életet hoz a puszta szobákba. Mit gondol, Rózsa kisasszony, a magamfajta vén, prózai, napszámos legénynek lehet még reménye?

Rózsa is csendes hangon felelt, de belenézett a férfi szemébe.

— Minden becsületes embernek lehet reménye.

— De Rózsa kisasszony — nem vagyok egészen fiatal. Nem lángolok, nem sóhajtozom, a Gönczöl szekerét nem hozom le, de a mit igérek, azt beváltom. Ura, védelmezője leszek annak, ki rám bizza életét és megbecsülöm a szivet, mely nem szalmaláng után sóvárog.

Rózsának e perczben eszébe jutott a nagynéni életének annyiszor hallott tanulsága és szinte önkéntelenül suttogta:

— A családi tüzhelyet nem melegiti föl a szalmaláng.

— Hanem a becsületes szív állandó, nyugodt szerelme, ugy e?

Megfogta a leány kezét. Ilka sápadtan, csodálkozva nézte őket s rövid idő mulva Gálosy urat egy minden eddig észleltnél erélyesebb oldalbataszitás rázta föl szendergéséből s nem kis bámulatára szolgált, midőn felesége kikapva kezéből az ujságlapot, hitvestársi gyöngéd csókban részesitette és félig zokogva, félig nevetve mondta el a kellemes ujságot:

— Apjuk, boldog vagyok. No, mit tátod a szádat! Bodnár ur megkérte a Rózsa kezét.

III.

Ugorjunk át pár évet; ki-ki annyit, a menynyit elégnek tart arra, hogy megszürődjék az ifju kor gondolatvilága, hogy megláthassa valódi képét az életnek, valódi arczát az embereknek; hogy megismerje és leküzdje a gondokat, hogy nevessen az álmokon és megbékéljen a valóság zordonságával.

Tél van ismét. A Bodnárék falusi kastélyának kis sarokszobájából messze kilátni a hóborította pusztaságra. A téli alkony köde a holdtól megvilágitva ezüstös párázatként uszkált a föld fölött, meg-megszakitva a lomha varjak sötét seregétől, mely lustán kerengett a hideg levegőben. Rózsa asszony a kandalló előtt ült.

A mint elrohantak fölötte az évek s a mint jött egyik nap a másik után, ugy vált megszokottá, unalmassá életének egyhangu rendje. A kényelem, mely körülvette, nem kinálkozott semmi változatossággal; olykor összerezzenve vette észre, hogy szivében üres maradt egy hely, hogy mindaz, mi mások előtt a boldogság egyedüli föltétele, ránézve közömbös valóság. A férje szereti, de a gazdálkodást talán még jobban és a vadászatot is. Oh, a téli napok végtelen unalmát nem üzhette el gyer-

Immaculaták kiállitása holmi régi divatu kézimunkákból áll: ugyancsak csalódnék. Ellenkezőleg; aki ezen kiállitásokat évről-évre meglátogatja, észreveheti, hogy azok mindannyiszor előhaladásról, ujitásokról tanuskodnak, sőt valóságos meglepetésekkel szolgálnak a kézimunka-kedvelőknek.

Láttunk ott most is egy selyemfestésü divány-párnát olyan montirozással, mely ujdonságánál fogva, még Váradon nem található, melyen ugyanis a felkapott fodor, zsinór vagy dudor helyett alábélelt, simulékony szalagcsokrokkal van a montirozás végrehajtva. Láttunk szeczessziós mintákat is itt-ott diványpárnákon, terítőkön alkalmazva, de nagyon diszkrét szinekkel s alakokkal, szertelenségek nélkül. Aztán láttunk egészen uj munkanemeket, nagyon szép kézimunka darabokon alkalmazva pl. a szalagmunkákat, pikkelyesmunkákat, roccocomunkákat. Tehát nem lehet panasz az iránt, hogy a női kézimunka legujabb vivmányait itt föl ne vennék az oktatás keretébe.

Hanem azért a kézimunkák azon nemei, melyekben a magyarországi szerzetesnők évszázadok óta remekelnek: a himzések, kivarrások, csipkemunkák, varrások mégis itt is jobban szivünkhöz szólanak. Azok a lapos vagy domboru himzéssel, vagy tűfestéssel készült kézimunkadarabok (főleg egy remek oltárteritő); azok a kereszt- vagy laposöltésü asztalteritők, asztalfutók, köténykék; azok a tüllmunkával, vagy »point lace« munkával készült albák és szobadiszek, azok a hangyaszorgalommal, mügonddal és ügyességgel készült fehérnemüek, azok a mesés vertcsipkék meg-megállitják a látogatót és dicsérő szót csalnak ajkaira.

Es mit mondjunk a festett kézimunkákról?

Egy szakértő, aki maga is kiváló müvész, nagy elismeréssel szólt a kiállitott olaj-aquarelle, majolika-porczellán és lakkfestésekről. A laikus meg éppen alig tudja elhinni, hogy ezeket a selyemteritőket, futókat, párnákat, képeket, faldiszeket, edényeket 13—15 éves leánykák festették, mig csak a festészet mesternője (Paula testvér) meg nem győzi róla, bemutatva a növendékek tanulmány-festéseit, melyek levelező-lapokon alkalmazva szintén ki vannak állitva. Különösen kiváló 3—4 csendéletkép, nehány virágkép (főleg egy rózsa, melyen a harmat is ott ragyog); több tájkép, majolika faldisz s más disztárgy; egy teljes uzsonnakészlet s nehány legujabb virágalaku feketekávés készlet, tálak, tálczák (egy epermintás fára festve rendkivül szép) asztalvédők s. t. b. teszik gazdaggá a festészeti kiállitást.

Meg is érdemlik ezek a leánykák, kiknek szorgalma az »Immaculata« zárdanők képességét és tövekvését ilyen gyümölcsözővé tette, hogy neveiket itt fölsoroljuk. A festésben Ébert Rózsika, Stankovics Erzsike, Sinko Gizella, Gitye Ilonka kézimunka tanfolyam tanulói, Korbucz Viktória, Magnani Paula, Gyulay Miczi polg. IV. osztályu és Rigó Ilonka polg. III. o. tanulók. A kézimunkában kiválóan szorgalmasak: Slamnik Marianna, Nieszler Elza, Gyöngyösi Géza, Richter Ilona, Soltész Irén és Ilona, Ováry Piroska, Major Mariska, Palóczi Juliska, Gregor Mariska és Lakner Erzsike voltak.

Festések és kézimunkák a diszteremben és két kisebb teremben vannak nemes izléssel elrendezve s f. hó 17-ig bezárólag még megtekinthető, a zárdanők szivesen látják és kalauzolják a látogatót. A ki pedig olyan szerencsés volt, hogy betekinthetett a gyermekek pedans tisztaságu hálótermeibe is, a gazdag tanszertárba, a gyönyörü kápolnába; annak ez a látogatás igazán emlékezetes marad.

És elgondolja: milyen boldog az a leánynemzedék mely itt nyeri kézimunka oktatását, mely itt tanulja a finom izlést, mely itt szokik ahhoz a tevékenységhez, mit »jámbor munkának« nevez a magyar; melybe itt oltják be a türelmet a szorgalmat ugy, a hogy azt csak szerzetesnő tudja a gyermekszivbe oltani. S milyen boldog lenne nemzetünk, ha ezekből az erényekből minél több oltatnék be a jövendő családanyákba!

H. Győry Ilona.

TAJEKOZTATO.

Régészeti és történelmi muzeum. (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3—5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 3—5 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

Tovább — tovább.

Mottó: Mi ver fel sulyos álmomból
Oh! nézd meg jó anyám.

Hosszura nyulik ez az uti referáda, de az utunk még hosszabbra nyult s mivel az igazi skribler minden érzelme közös a közönséggel, már szenvedésemben is az vigasztalt, hogy megosztom én azt a nyájas olvasóval.

Tehát osztozzunk.

Kora hajnalban megnéztük a dernai telep hires sodrony pályáját, a 3000 voltos nagy villamos berendezését, a rengeteg kazánokat, aztán fel ültünk a kis villamosra s egy 960 méteres alaguton át megérkeztünk a bodonosi kőszén telepre.

A társaság be bujt a bányába, magam pedig látván, hogy kint tágasabb az iroda hüs fedele alá vonultam, a telep ritka müveltségü szeretetre méltó igazgatójával.

Egy óra mulva előkerült a társaság. Meséket beszéltek arról amit láttak, de az is mesés volt, ahogyan kinéztek. Nem irigyeltem a tapasztalataikat. De azért megfigyelésem eredményeként megjegyzem, hogy kőszén bányát legjobb másokon tanulmányozni.

Bodonosnál aztán elvált a csapat.

Egy tüzről pattant diák gyerek kocsit keresett s erre felkuporodtam a természetbuvárral s megindultunk Bodonosra.

Egy patakban vitt az utunk. A természetbúvár a parton feltünő földhajlásokat tanulmányozta, én a kocsi hajlását és mondhatom, hogy sokszor éreztem már jobban magam, mint ezen a patakbeli uton, hol folyton alapjában rendült meg az ember.

Jókora köveken döczczentünk, hol fel, hol le kapaszkodtunk, hol pedig egyszerüen hömpölyögtünk lefelé vegyesen, viz, pisztráng, ló, kocsi. E mellett még olyan görbe-kanyargós volt az utunk, hogy a kiegyezési tárgyalás valóságos sugárut hozzá képest.

Eszre se vettük a közben, hogy már a faluban járunk, mikor feltünt előttünk egy csinos karcsu torony, mely arról nevezetes, hogy nem felfelé áll rajta a kereszt, hanem lefelé csüng. Hiába kivánkozik azonban lejjebb, bajosan fog valaha a plebános nyakába jutni, pedig ha tő-

---

mekei hangos, vidám lármája sem. Azok künn csuszkálnak a jégen, hóembert csinálnak és ha anyjukkal kell maradniok, nyügösködnek és sirnak és talán ők is jobb szeretik a szabadságot, vérük szilaj, korlátlan csapongását, mint az anyai sziv gyöngédségeit, vagy anyai szeretet hangjának édes zenéjét. Visszagondolt nénjére és rajta kapta magát, hogy irigyli rajongását, vak, esztelen ragaszkodását egy soha valóra nem váló álomképhez.

Csörgös szán állott meg a ház előtt, de Rózsa asszony nem hallott semmit, nem hallotta az ajtó felé közelgő lépések halk zaját sem, csak akkor nézett föl, midőn egy sápadt, merev, a fájdalom és idő pusztitó harczának kegyetlen nyomait viselő arcz jelent meg az ajtónyilásban. Félénken, aggódva tekintgetett körül s miután meggyőződött róla, hogy nincs senki más a szobában, hangos, szivetrázó zokogással borult a háziasszony nyakába. Rózsa meglepetten, titokzatos félelemtől gyötörve viszonozta az ölelést és aggódva kérdezte:

— Ilkám, édes Ilkám, mi bajod? Miért nem értesitettél, hogy jösz? Valami történt?

Ilka kisasszony, a most már vén, sápadt, ránczos és összetört Ilka kisasszony fojtott zokogással felelt:

— Nem történt semmi, semmi, csak megölték a szivemet.

A vén leány könyező szeme pillanatig merev érzéketlenséggel tapadt a lángoló fahasábokra, majd hirtelen megragadta huga kezét és ajkához vonva erőszakos, szenvedélyes fájdalommal csókolta:

— Rózsa, ne üzz el magadtól. Megalázom magam, könyörgöm, esedezem hozzád, adj egy kis zugot házadban, engedj melegednem tüzhelyednél. Szolgálótok leszek, hüséges, engedelmes, hallgatag. De ott, ott nem maradhatok tovább. Meghalnék.

Az asszony iparkodott kezét megszabaditani e görcsösen szoritó csontos ujjak közül és szelid, szemrehányó hangon felelt:

— Mióta szüleink meghaltak, mindig hivunk közénk. Az uram is, én is, Te nem akartál.

— Igen, én nem akartam — ismételte Ilka, miközben fajdalmas zokogás tompitotta hangját — én nem akartam. Vak büszkeség tartott vissza. Nem akartam, hogy azt higyjétek, mintha megbántam volna eddigi életemet; hogy szivem szent érzését nem bocsátottam áruba a kényelmes otthonért. Es ott, ott akartam maradni, hol ő hivatkodott gazdagságával, melyhez összezúzott szivemen keresztül jutott el. Ott akartam maradni, hogy lásson és látásom vádolja; hogy élő lelkiismeretfurdalás legyek ránézve, hogy lássa hazugságának, hitszegésének nyomát arczomon és becsületén vásárolt jólétének derült világát örökre elhomályositsa az én meggyötört életem árnyéka. De nem, oh nem birtam tovább. Nem az én látásom gyötörte őt, de az övé engem. Gazdag felesége oldalán ott kocsizott el naponkint ablakom alatt és nevetett és kaczagott és rá kellett jönnöm, hogy nevetséges, hiábavaló az én harczom, hisz, oh édes jó hugom, rám sem ismert többé; nem is tudja, el is feledte, hogy volt valaha keze közt egy játékszer, melyet összetört. Kihalt szemből a szeretet, hugom és meghalok, ha nem érzem többé. Juttass nekem a magadéból, hugom, csepegtesd szivembe, ha lehet; türj meg magatok közt, hogy lássam legalább a boldogságot, hogy érje arczomat tüzhelyed melege és boldogságotok fénye, mely mindörökre kihalt az én szegény szivemből.

E pillanatban, mig előbbi, kisértő gondolatai elenyésztek és megszégyenült, bünbánó lelkéből hálás fohász fakadt a Gondviseléshez, hogy im ő megtalálta a boldogságot, mely nem éget, de melegit, nem ragad a káprázatos magasságba, de nem is ejt az ösvény sötét mélységébe — nagy robbajjal száguldott be két kis fia s diadal-ujjongással dobtak elé a szőnyegre egy megölt nyulat.

— A kocsin őz is van, — tette hozzá a nagyobbik s ragyogó szemmel nézett az ajtó felé hol nemsokkal utóbb látható lett apjuk. Dérkristályok csillogtak bajuszán és szemöldökén, fekete szeméből egészséges jókedv sugárzott s a mint a kandalló tüze megvilágitotta hatalmas alakját, valóban ugy tünt föl, mint igaz, bátor, erősszivü védője a családi tüzhelynek. Rózsa asszony nyakába borult és rég nem érzett, jóleső, zavartalan szeretettel csókolta meg. Es mig a két gyermek belekapaszkodott ruhája ránczaiba és mig két erős kar nyugodt, meleg ölelését érezte, a családi boldogságnak ebben az édes, mindnyájuk szivét tiszta örömmel eltöltő perczében rövid időre elfeledkeztek arról, ki elhervadt a regényes, hamis szerelem emésztő tüzében.

lünk függne szivesen küldenénk neki egyet aranyból.

De hát oly ritkán volt még préposti rangban a bodonosi pap, hogy meg se kezdjük a gyüjtést arany mellkeresztre. Viselje csak a másikat türelmesen.

Tikkadt vándor el ne kerülje a bodonosi papot, finánez, doktor, végrehajtó azonban kikerülje. Hogy miért hálálkodom itt neki, azt mi tudjuk akik be kanyarodtunk hozzá s kiket oly *bensőségteljesen* fogadott.

Az ő kocsiján folytattuk aztán az utat Közepesig. Innen gyalog, mert a viz elvitte a hidakat.

Ut közben azzal szórakoztunk, hogy az apró tótoknak 10 filléreseket adogattunk, de mivel ez a mulatság jobban tetszett nekik, mint nekünk, csakhamar abba hagytuk.

Almaszegen láttunk diadal kaput is. Először azt hittük, hogy ruhát száritanak, mert két akáczfa közé kifeszitett spárgán kendőket lobogtatott a déli szél, de a spárga közepén lógó árkus papir felvilágositott, mert ez volt rá irva tintával: »éljen Szakmári Mór«.

Nem tudom melyikőnket néztek a csinos kocsin Szakmárinak, de bizonyos, hogy megéljeneztek bennünket, mi azonban beszéd nélkül tovább hajtattunk, igy Örley érdekében minden tőlünk telhetőt megtettünk a nép lehütésére.

Közepestől kezdve tudományosan kutyagoltunk Feketeerdő felé.

A geológus elemében volt. Felszedte a kövezetet, hegyeket rombolt s a faunából kiesett egy nemzedék a keze nyomán.

Buna, a kis asszisztens ugy meg volt terhelve lassankint, hogy egy százszor nyert versenyparipa hozzá képest valóságos léghajó.

Délután három órakor érkeztünk Feketeerdőre t. i. a természettudós, saját életsulyom, a kis Buna, darabokban az összes hegyek, völgyek, hüllők, gerinctelenek, virágok és gombák, mint gyüjtésünk eredménye.

Az üveggyár udvarán, a társaság sulypontja lefotografirozta a csapatot s most az édes anyák csodálkoznak a képen, mennyire megváltoztak fiaik — nem is lehet rájuk ismerni.

Végig néztük az üveggyártás egész teknikáját kezdve onnan, mikor a béka sót beöntik az olvasztóba egész addig, mikor a részeg tótot kidobják a kocsmából.

Végre vacsorához jutottunk.

Vacsora után élénk filozofiai disputát folytattunk a lélek szellemi voltáról, bár a vita nivója a szellem ellen szólott.

Egy sült német hallgatta a vitát nagy figyelemmel. Egyik társunk megkérdezte, hogy érti-e? Mire ő naivul felelte:

— Nem, de a gesztusok nagyon érdekesek. Jó késő volt, mikor lehintették a zizegő szalmát s át vette sok bogár az ő birodalmát.

Igazi véres éjszaka következett.

A nyelvész ugy ugrált össze vissza, mint egy konjugált rendhagyó ige, a fizikus megesküdött rá, hogy a testnek négy dimenziója van, mert ő három dimenziót hadászatilag védett s a negyedik részen mégis csipte valami, a kémikust láthatatlan erő kihuzta az ágyból s a szoba közepén eszmélt fel s ott kiabált segitségért.

Gyertyát gyujtottunk s a kémikus ágyához rohantunk. Itt volt a rejtély nyitja, két házi állat, melyről oly szép makámát irt Arany, a fekvőkből kiszivott spriczerek hatása alatt össze ölelkezve dalolta az ősi »csipd meg bogár . . .« kezdetü népdalt.

Hallottam, hogy Feketeerdő igen egészséges vidék, s igen kevés a halálozás. Nem csoda. Hogyan vágyjon valaki örök nyugalomra ott, ahol még egy éjszakai nyugodalom is csak utópia?

Jó szerencse, hogy e bogárkák antiklerikális érzelmüek voltak s igy felekezeti érzékenységemet nem bántották.

Ezekből nem gyüjtött a természettudós, bár biztattuk szörnyen.

Ime a második nap. *Kóby.*

UJDONSÁGOK.

—

A sztrájk vége.

A sztrájkolók küldöttsége tegnap délelőtt jelentkezett *Gerő* Armin rendőrfőkapitánynál és társaik nevében elfogadva ifj. *Rimanóczy* Kálmán mult számunkban már ismerettett napszámbér ajánlatát, kijelentették, hogy ***hétfőn reggel munkába állanak mindannyian.***

Hogy mily öröm tölti el e kijelentés hallatára minden müvelt ember keblét, annak tolmácsolására kevés e hely nagyon. Orvendünk s velünk együtt gaudiumot zeng a munkások józan zöme. Nemcsak a sztrájk végének, a tétlenség megszüntének örülnek, de lelki megnyugvást is éreznek, hogy függetlenitve magokat a szájhős vezérek befolyása alól, a józan megfontolás és tisztes munkásság utjára lépve most már nem a jótékonyság kegyadományát élvezik, hanem becsületes munkával szerzik meg a mindennapit.

Hétfőn tehát ujból megelevenednek az uj városháza épitő állványai, foly a munka serényen és kedvvel törnek a czél felé, igyekezve behozni az egy heti könnyelmü mulasztást.

E sikerben s a már nagyon is kiélesedett ellentétek elsimitásában, nagy része van Gerő Armin rendőrkapitánynak, ki lankadatlan buzgalommal, türelemmel öt izben érintkezett velök, felkereste a sztrájktanyát és érvekkel, kézzel fogható argumentumokkal igyekezett meggyőzni a felbujtott napszámosokat, az ajánlat méltányos és üdvös voltáról. Es ha e józan szavakra hallgatnak, ma vigan tölthetnék a napot, megnyugodva a hat napi munka után.

Hogy főleg a sajtó részes e sikerben, azt a hivatalosan kiadott rendőri kommünike is elismeri.

---

* **Személyi hir.** *Nagy* Ferencz, a kir. törvényszék elnöke, tegnap hazaérkezett Belényesből.

* **Pünkösd a románoknál.** Gör. katholikus és gör. keleti polgártársaink ma vasárnap és holnap ülik meg a Szentlélek eljövetelének ünnepét, Pünkösdöt. Az összes, zöldgalyakkal diszitett templomokban ünnepélyes istentiszteletek lesznek. A nagyváradi gör. kath. székesegyházban délelőtt 9 órakor lesz az ünnepélyes istentisztelet.

* **Kinevezés.** A belügyminisztérium ideiglenes vezetésével megbizott m. kir. miniszterelnök a *szent-andrási* anyakönyvi kerületbe *Lipeczky* Gyula segédjegyzőt anyakönyvvezető helyettessé nevezte ki, s őt a házassági anyakönyv vezetésével és a házasságkötésnél való közremüködéssel megbizta.

* **Mangra Vazul a miniszterelnöknél.** Az Arad és Vidéke irja a következőket: *Mangra* Vazul, az aradi uj román püspök Budapestre érkezett, hogy bemutatkozzék *Széll* Kálmán miniszterelnöknek és *Wlassics* Gyula kultuszminiszternek s kérje őket, hogy legfelsőbb helyen a ***megerősitését hozzák javaslatba.*** Ha ez nem történnék meg, párthivei el vannak határozva, hogy ***második választásnál ismét reá adják szavazatukat.*** Es ha a kormány akkor sem erősitené meg, egy ***közönséges kalugyért választanak püspökké,*** ilyképpen akarván boszszut állani és a hatalmat kezükben továbbra is megtartani.

* **A város zárszámadása.** A városi tanács és a pénzügyi szakbizottság ***folyó évi junius hó 17-én (kedden) d. u. 3 órakor*** a szakbizottsági ülést tart. Tárgy: 1. A város 1902. évi zárszámadásainak tárgyalása. 2. A Csesztivó-Dudek-intézeti épület átalakitási költségeire fedezet kijelölése.

* **Búcsu Ujpalotán.** Nagy ünnepük van ma a közeli Ujpalota község lakosainak. Szent Antal napja alkalmából ma, vasárnap tartják meg a templom-szentelési ünnepélyt, amely búcsuval van összekötve. Délelőtt 10 órakor a község keresztalaku remek templomában ünnepélyes szentmise lesz, *Kovács* József káplán pedig szent beszédet mond. A búcsura Nagyváradról és a környékről nagy számban ránduinak ki a hivek.

* **Minisztériumi osztálytanácsos.** Ő Felsége a belügyminisztérium ideiglenes vezetésével megbizott magyar miniszterelnök előterjesztésére *Kolozsváry* Miklós osztálytanácsosi czimmel és jelleggel felruházott miniszteri titkárt minisztériumi osztálytanácsossá nevezte ki.

* **A rózsa kiállitás.** Megemlékeztünk arról a jótékonyczélu mozgalomról, amelyet egy rózsa kiállitás rendezése érdekében inditott meg városunk néhány előkelő hölgye. A kiállitásra vonatkozólag a következő értesitést vettük:

A hirlapok utján már közlött és a nagyváradi Fehér Kereszt-Egyesület javára rendezendő rózsa kiállitás tárgyában a Fehér Kereszt-Egyesület női választmánya, méltóságos özv. Des Echerolles Kruspér Sándorné szül. báró Gerliczy Stephánia védnökhelyettes és elnöknő elnöklése alatt Mezey Vilma, Bognár Sándorné, ifj. Schwarcz Abrahámné. Léderer Dávidné, dr. Berkovics Ferenczné, Batig Ferenczné, özv. Grunwald Henrikné és Molnár Lajosné választmányi tagok jelenlétében a városi árvaház emeleti nagy termében a tegnapi napon ülést tartott és a rendező rózsa-kiállitás végrehajtására nézve határozatilag kimondotta, hogy a kiállitás junius hó 21-én és 22-én személyenkénti 20 fillér belépti dij mellett tartatik meg és pedig junius hó 21-én 10 órától kezdve egész nap nyitva fog tartatni, megtekintés végett a nagy közönség részére. A kiállitás helye a Rimanóczy-féle étteremben lesz A rózsák elárusitása körül fiatal urhölgyek fognak közreműködni. Tekintettel a kiállitás jótékony czéljára, a Fehér Kereszt-Egyesület női választmánya mint a kiállitás rendezője tisztelettel kéri a nagyközönséget, hogy aki termelt rózsáinak egy collektiv részével a kiállitáshoz hozzájárulni kiván, a kiállitásra szánt rózsamennyiséget, ugy folyó hó 21-én és 22-én reggel 7 órára a kiállitás szinhelyére elküldeni sziveskedjék, auon vázák és virág tartók, melyekben a nagy közönség rózsáit küldik junius 23-án a rendezőség köszönete mellett sértetlenül fogja a tulajdonosoknak rendelkezésére bocsájtani és átadni. Amidőn a női választmány ezen kérését terjeszti a nagyközönség elé, teszi azt ama reményben, hogy ismerve Nagyvárad város közönségének áldozatkész bőkezüségét, jelen esetben is a jótékonyczél magasabb erkölcsi és anyagi czélok elérhetése tekintetéből a rendezőség kérését figyelembe fogja venni és rózsakiállitást tömegesen történő személyes látogatása által is párfogolni és megtisztelni fogja. Tisztelettel özv. des *Echerolles Kruspér* Sándorné szül. báró *Gerliczy* Stefánia védnökhelyettes és elnöknő.

* **Az esküdtek összeirása.** Nagyvárad város tanácsa 1000-nél több lapot küldött szét a jövő évi esküdtek összeirására. Az illető polgárok még igen kevesen küldték vissza a kitöltött lapokat, ami nagyon hátráltatja az összeirást. Felhivjuk az érdekelteket, hogy az iveket kellőleg kitöltve mielőbb nyujtsák be a város közigazgatási kiadóhivatalában, mert a beküldés elmulasztását pénzbüntetéssel sujtják.

* **Riadalom a piczulásbankuál.** Napok óta lappang a városban a hir a nagyváradi Polgári Takarékpénztárnál előfordult dolgokról. Nehogy a szállongó hirek nyilvánosságra hozatalával ok nélkül megriasszuk a pénzintézetnél érdekelt közönséget, nem hoztuk nyilvánosságra az ügyet. A tegnap történtek után azonban éppen a közönség és a pénzintézet érdekében ismertetnünk kell röviden az ügy állását, nehogy a kósza hirek nagyobb bajt és károsodást okozzanak. A napokban M. A. nagypiacztéri ház és üzlettulajdonos fizetésképtelenségébe jutott. A Polgári Takarékpénztárnál 100,000 koronánál nagyobb összegig vett jegyibe, ennek felében részére megszabott hitelét, állitólag az igazgatóság beleegyezése nélkül. A fiatal pénzintézetnél érdekelt feleket nagyon megrémitette ez a hir s ebből keletkezett a bonyodalom. Amint szélesebb körben hire ment a dolognak, különösen a pénzintézetnél fenálló piczulásbank részjegytulajdonosainak egy része tömegesen megjelent a pénzintézetet s betétjeinek kifizetését követelte. Tegnap délelőtt és délután egész csoportosulás volt a takarékpénztár előtt. Sokan azonban belátták, hogy pénzök nincs veszendőben s nem vették ki betéteiket. Akik azonban kérték, mindannyian kikapták halogatás nélkül pénzeiket. A riadalom különben is oknélküli volt, mert ez a sajnos eset éppen nem ingatta meg a pénzintézetet. Az igazgatóság azonnal intézkedett, hogy ugy a részvényesek, mint a betevők érdekei csorbát ne szenvedjenek. Különben ha éri is veszteség a takarékpénztárt, az oly csekély, hogy semmi befolyással nem lesz a jóhirü pénzintézet üzemének akadálytalan folytatására. Ez ügyben tegnap 500 részvény birtokában levő 36 részvényes értekezletet tartott, mely helyeslőleg vesz tudomást arról, hogy a részvénytársaság igazgatósága, rendkivüli közgyülést kiván összehivni, a melyen eljárásáról és az intézet helyzetéről kimerítő felvilágositást szándékozik adni. Az értekezlet kivánatosnak tartja, hogy ez a rendkivüli közgyülés a további izgalmak és rosszakaratu hiresztelések megelőzése czéljából mentül hamarabb megtartassék.

* **Kitüntetett** városi tisztviselő. Van a városnak egy érdemekben ősz, derék tisztviselője, a ki még a régi jó viális időkben kezdte pályafutását s attól kezdve szakadatlanul a város szolgálatában áll. Ez a régi hü szolgája a városnak *Kassai István*, a váradvelenczei mezőbiró, a ki ezen városrész közbiztonsága felett közmegelégedéssel őrködik. Kassai bácsi, a kit nagy népszerüség övez városszerte, most szép kitüntetés érte, a mi jutalma a közügyek terén kifejtett hasznos müködésért. A m. kir. belügyminiszter tegnap megküldte a városnak a jubiláns tisztviselők hivatalos jutalmát, a negyven éves szolgalat után járó szép érmet, melyet ünnepiesen fog a város polgármestere Kassai Istvánnak átnyujtani.

* **Kiss László visszahelyezése.** Meglepetést keltett tegnap a városházán a belügyminiszter leirata, amelyben a *Kiss* László helyettes anyakönyvvezető fegyelmi ügyében hozott határozatát közli. *Kiss* László h. anyakönyvvezetőt ugyanis, az általa elkövetett vétségek és szabálytalanságokért a fegyelmi választmány állásától felfüggesztette. Felebbezése folytán a közigazgatási bizottság 100 korona büntetésre itélte s állásába visszahelyezte. Többek felebbezése folytán most a miniszter csupán megdorgálásra itélte s visszahelyezte állásába. Az indokolás szerint a miniszter nem látta beigazolva az összes vádakat, s amik beigazolást nyertek, kisebbfoku hanyagságok. A különös határozatból az tünik ki, hogy a katholikusok részére törvényszerüen kötött reverzalisok eltünése nem baj, csak kisebbfoku hanyagság.

* **Se pénz — se terület.** Furcsa is az a közigazgatás. A szegény ember nem tudja megérteni; de minek is. Jobb ha nem tudja, legalább alkalma van elmélkedni felette. Az alábbi megtörtént dolgot azonban még talán a polgármester sem érti meg. A legutóbbi városi közgyülésen Dát Demeternétől átvett a város bizonyos közterületet, amelyet az utczához vettek, rendezés czéljából. Az egész területért a szegény asszony 12 koronát kap a várostól. Az ügy különben már egy év óta huzódik. Mikor a városi mérnöki hivatal szakértője kinnt járt az átveendő terület kiméréseért, a szegény asszonytól a város részére teljesitett munkáért 10 korona eljárási dijat követelt és vett fel. Most — a szegény asszony kap összesen 12 koronát. Az átengedett terület ügyében legalább huszszor megjárta a városházát. S az eredmény az lesz, hogy az egész területért és a fáradságért összesen 2 korona marad. De még ebből is bélyeget kell fizetni a nyugtájára. Ez aztán emeli a közigazgatásba vetett bizalmat!

* A junius **havi országos vásárok.** A nagyváradi junius havi országos vásárok a következő sorrendben fognak megtartatni: 20—21-én sertés és juh vásár; 22—24-ig termény-, barom- és lóvásár; 25—27-ig közmüipar és általános vásár.

* **A Kossuth-szobor ügye Biharvármegyénél.** Biharvármegye törvényhatóságára a legnagyobb irigységgel sem lehetne ráfogni, hogy ellenzéki szellem hatja át, sőt ha alkalom volt a 48-as idők nagy embereinek méltatására, mindig talált utat és módot, annak elkerülésére, nehogy »rebellis« hirbe keveredjék. Arad város törvényhatósága tudvalevőleg elhatározta, hogy a Kossuth-szobor felállitása iránt megkeresi Budapest törvényhatóságát, mint a Kossuth-szoborra összegyült 900,000 frt kezelőjét. Az átiratot — amelyet pártolás végett az összes törvényhatóságoknak megküldött Arad városa, — Pestvármegye és a törvényhatóságok nagy többsége s a tanács javaslata ellenére Nagyvárad is pártolt — Biharvármegyének is megküldötték. De ki várja Biharmegyétől, hogy ezt az átiratot pártolja? Már az előkészitésnél az I. szakosztály kimondotta rá a vetot. Igy aztán Biharmegye közgyülése elé olyan javaslattal kerül, hogy térjenek Arad átirata felett napirendre. Méltó a vármegyéhez.

* **A hétről.**

— Most nem is a válság »szele« fuj, hanem a válság fujja Széll-t.

*

— Nem baj, ha a kiegyezés ügyében Széll Kálmán be is adja a lemondását. Csak olyan kormány ne jöjjön, a melyik a derekát adja be.

*

— A Reschsrathban a német császár beszédéről tárgyaltak. Klofácz felkiáltott: »Szemtelen!« Valószinü, hogy erre a német császár is bemutatkozik Klofácznak: »Én pedig II. Vilmos vagyok.«

*

— Angliában főpróbát tartottak a koronázásból. Hihető, hogy ez alkalommal papirosból volt a korona.

*

— Kajlinger ur a vizvezeték bajai után mossa a kezeit. Persze, nem a magaszürte vizben.

*

— »Nincs válság.« Ezt hirdetik a lapok. Legközelebb ujra fölveszik a kiegyezési tárgyalások fonalát. No, ezzel a fonállal aligha fogják a kiegyezést megkötni.

(*Kakas Márton.*)

* **200,000 korona megyei kölcsön.** Biharvármegye 17 főszolgabirója közül még néhány alkalmatlan bérházban lakik. Régi törekvése a vármegyének, hogy minden szolgabirói székhelyen a tulajdonában levő megfelelő főszolgabirói lak álljon rendelkezésre. *Szunyogh* Péter alispán ennek elérése végett előterjesztést tesz a jövő szerdai megyegyüléshez, 200,000 korona kölcsön felvétele iránt. Ez összegből épittetné ki a vármegye a még hiányzó főszolgabirói lakokat. De ezeket csak nem a cséffai főszolgabirói palota mintájára épitik.

* **Megtakaritások a vármegyeház kezelésében.** A régi viczispáni rendszer ósdi maradványa még, hogy ünnepélyes alkalmakkor az alispán kocsija előtt koczog két napoleoni hadjáratot látott öreg gebe a diszbe öltözött vármegyei hajdukkal mint a régi dicsőségnek kék-sárga-zöld viszfénye Ennek a régi dicsőségnek maradványát most az elmulás veszedelme fenyegeti. *Szunyogh* Péter alispán megtakaritásokat akar eszközölni a vármegye belső háztartásában s ilyen megtakaritások révén megszüntetik a megyei lovashajduk intézményét. Ma, a villany és telefon korában mi szükség van az öreg gebékre? — Mint halljuk, némely vármegyeházi lakások szabályrendeletben nem gyökerező fütésénél is keresztül akarják vinni a megtakaritást. Az öreg gebékben ugy sem sok tüz van már, minek legyen itt.

* **Rendőri hirek.** *Friedmann* Pinkászné nagypiacztéri lakása udvaráról tegnap virradóra egy kézikocsi eltünt. A tolvaj *Eszenyei* László személyében hamarosan megkerült és lezáratott. — *Győri* István szabósegéd Szigliget-utczai lakásáról tegnap éjjel 40 korona értékü aranyláncza és 1 kor, 40 filler tartalmu pénztárczája eltünt. A tolvaj a tegnapi nap folyamán Pap József 13 éves csavargó suhancz személyében megkerült, valamint a lopott holmi is. — *Löwy* Ignácz zöldfa-utczai kereskedése elé kiakasztott holmit 2 hét óta dézsmálgatta valaki. Ma végre hurokra kerültek a tolvajok. Szabó Imre és Tóth Ferenczcsavargó suhanczok ezek, kiknél a lopott holmi egy része meg is került. Lezáráttak. — *Találtatott* egy felöltő. Igazolt tulajdonosa átveheti *Mendelényi* Béla rendőrfogalmazónál.

MULATSAG

A kath. legényegylet táncestélye.

Ha Jupiter pluvius is ugy akarja, vidám, jókedvtől lesz hangos ma este a Városliget Dőry-szigete. A nagyváradi kath. legényegylet tartja nyári szórakoztató és táncestélyét. A mult évben ugyanitt tartott pompás mulatság még sokak élénk emlékében van. A rendezőség már napok óta buzgólkodik, hogy ezuttal is kedélyes, felejthetlen estét szerezzen annak a közönségnek, amely már annyiszor megmutatta rokonszenvét az ifju, fejlődő egylet iránt. A tánczon kivül pompás müsor nyujt szórakozást. A mulatság este 7 órakor kezdődik. Belépti dij személyjegy 1 kor. családjegy 2 kor. 40 fillér. A rendezőség kéri a hölgyeket, hogy egyszerü ruhában jelenjenek meg.

A müsor a következő:

1. Édes Lánykám. *Beleznay* Antaltól. Énekli: *a dalárda.*
2. Ábránd. (Elégia). Irta és előadja: *Lászlófi* János.
3. Dráma a tenger fenekén. Előadja: *a zenekar.*
4. Bordal. *Káldy* Gyulától Enekli: *a dalárda.*
5. Filippo. (Monolog). *Gabányi* Arpádtól. Előadja: *Gyulay* Károly.
6. Keringő. Előadja: *a zenekar.*
7. Humoros magánjelenet. Előadja: *Kürti* Lajos
8. *a*) Siró cuplé (A Csepürágokból.)
   b) Él es Katám.

c) Kaczagó cuplé. Előadja: *Füredi* József szinmüvész ur. — Táncz.

—

Az önkéntesek juniálisa.

Bizony az önkéntesek juniálisának sem nagyon kedvezett az idő. Azonban daczára a borongós időnek, már a délutáni vonattal nagy számban kereste fel a közönség a Püspök-fürdőt, mely aztán estére teljesen benépesedett ugy annyira hogy a hatalmas tánczterem szűknek bizonyult, a tánczoló párok részére. E sikerhez mindesetre hozzájárult az elnökség kivalósása és gondoskága. — A jó kedv legfőbb oka azonban a daliás ökéntesek derék gárdája volt, mely tényleg *önkéntesen* ropta a csárdást a kora reggeli órákig, a mikor a közuti takarodót fuvatott.

IRODALOM.

—

Magyar Remekirók. Magyar könyvnek régen volt már oly fényes sikere, mint a *Franklin-féle Magyar Remekiróknak*. Kedvező jelenség ez a magyar olvasóközönség nemzeti érzületére nézve ép ugy, mint irodalmi izlésére nézve. A mai kozmopolita gondolkodás mellett, az irodalmi izlés aberratiói közepette jóleső érzéssel tölti el minden magyar embert az a tudat, hogy a nemzeti klasszikusok nemcsak, hogy számüzve nincsenek a magyar házakból, hanem ezeknek szeretettel gondozott családtagjai, a kik táplálják és fen artják a nemzeti érzést, a magyar gondolkodást, gyönyörködtetnek és lelkesitenek, vigasztalnak és erőt adnak egy szebb jövőben való hithez. Megnyitják a sziveket a poézis örökhatalmu varázslatával; oly nyelven szólanak, melyek dallama a magyar ember lelke mélyéig hat el; magasan lobogtatják a tudás fáklyáját, hogy világosság legyen a magyar elmékben. Lapunk, mely örömmel karol fel minden érdemes ügyet, szivesen egyengeti utját a *Franklin-féle Magyar Remekiróknak* a magyar közönséghez. Tesszük ezt annál nagyobb örömmel, mert a *Franklin-féle Magyar Remekirók* első egyöntetü kiadása az összes magyar klasszikusoknak s mint ilyen a szó legszorosabb értelmében nemzeti mű. Lapunk kiadóhivatala utján 3 koronás havi részletfizetés mellett rendelhetők meg a *Franklin-féle Magyar Remekirók*; *e végből a jelen számunkban levő hirdetés rendelő-lapja kivágandó és aláirva lapunk kiadóhivatalába küldendő.*

SZINHÁZ.

—

HETI MÜSOR.

Vasárnap d. u.: San-Toy. Este: Lotti ezredesei. (Fedák Sári vendégfelléptével.)

Hétfő: Angot, a kofák leánya (Szoyer Ilonka k. a. vendégfellépte.)

—

Három pár czipő. Régi, avult darab, a melyet már az idén is többször felujitottak. De *Fedák* Sári személye és müvészete azért erre a darabra is nagy közönséget gyüjtött tegnap este a szinházba. Az a szerep, amelyet ő játszott (Lémi, a suszterné), tulajdonképpen nem való természeténél fogva az ő egyéniségéhez. Hanem az a csodálatos elevenség, tüz és báj, amely minden mozdulatát, énekét különösen pedig táncát jellemzi, az ő aranyos kedélyét, mely vidám hangulatot teremt a szinpadon, a nézőtéren, mindenkit lelkesedésbe hoz, mint volt az tegnap is. A tapsnak és ovációnak vége-hossza nem akart lenni. A többi szereplők közül különösen *Pintér* Imre, *Eleméry* Klárika és *Bérczi* szolgáltak elismerésre.

———

Szigligeti-Szinház.

Folyószám 254. Pótbérlet —.

Ma, vasárnap, 1902. junius 15-én

délután 3 órakor, fél helyárakkal

SAN-TOY.

Operett.

este 7 és fél órakor, felemelt helyárakkal

Fedák Sári felléptével

Lotti ezredesei.

Operette.

SZEMELYEK:

Daventrey Tom, piskótagyáros	Szathmáry Árpád
Harriet, felesége — — —	T. Pogány J.
Dikson John szabó — —	Bérczi Gyula
Kitty, a felesége — — —	Tóvári Anna
Ramajanah, namlakahi rája —	Dési Alfréd
Bibiana Lotti — — — —	**Fedák Sári**
Barley, igazgató — — —	Krasznay Andor
Fox, tábornok — — —	Kulinyi M.
Elisie, Lotti szobalánya —	Bognár János

Mérsékelten felemelt helyárakkal.

Jegyek előre válthatók d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás fél 7, vasár- és ünnepnapokon este 6 órakor.

Kezdete 7 és fél órakor, vége 10 órakor.

Holnap hétfőn, junius 16-án

Angot, a kofák leánya.

Vig operett.

ZENE ES MUVESZET.

—

Fényes Mártha körutja. Mint hitelt érdemlő forrásból értesülünk, *Fényes* Mártha, a fiatal hegedümüvészek egyik legfiatalabbja, de a hegedünek egyszersmind egyik legtalentumosabb kezelője, müvészi körutra határozta el magát egy szatmári zeneegyesület meghivása folytán s utjának végczélja Lemberg lesz, hogy külföldön is elismerést szerezzen a magyar müvészetnek. A kisasszony különben a hét folyamán Szatmárt is föllépett, hol R. *Réthy* Laura szinmüvésznő társaságában óriási sikert aratott, ugyannyira, hogy a közönség lelkes ovácziókban részesité a geniális kis müvésznőt, ki valósággal elragadta az ezerszemü — jobban mondva — az ezerfülő hallgatóságot. A szatmáriak alig akarták elengedni a megkedvelt kis müvésznőt, ki csak azon igéret mellett tudta megnyugtatni a lelkes publikumot, hogy rövidesen ujra ellátogat hozzájuk Szathmárra müvészete fejlődésének bemutatására.

TANUGY.

—

Az évzáró vizsgálatok sorrendje a községi iskolákban.

Hétfőn, julius 16-án.

Olasziban. III. fiuosztály. Elnök: dr. Kecskeméti Lipót. Tanitó: Nass Dezső. Délelőtt 8 órakor.

II. leányosztály. Elnök: Ragány János, Tan. Katonáné T. Róza. d. e. 8 ó.

III. leányosztály. Elnök: Gábel Jakab. Tan. Sráder Friderika. d. e. 8 ó.

IV. leányosztály. Elnök: Stark Gyula. Tan. Fejérné N. Gizella d. e. fél 9 ó.

*Ujváros*on: Ismétlő leányosztály. Elnök: Stark Gyula. Tan. Bérczine H. Paula délután 3 órakor.

II. B. fiuoszt. Elnök: Beczkay Lajos. Tan. Hegyesi Katalin d. u. 2 ó.

IV. A) fiuoszt. Elnök: Radó Ignácz. Tan. Vadav József fél 9 ó.

Váralján: V—VI. leányoszt. Elnök: Gabriely Lajos. Tan. Farkas Etelka d. e. fél 9 órakor,

Kedden junius 17-én.

*Ujváros*on. I. a. fiu oszt. Elnök Materny Imre. Tan. Makay Kata d. e. 8 ó.

II. leány oszt. Elnök: Ragány János. Tan. Rézné M. Gizella d. e. 8 ó.

I. a) fiu oszt. Elnök: Beczkay Lajos. Tan. Oóné Sz. Mária d. e. 8 ó.

III. b) fiu oszt. Elnök: dr. Kecskeméti Lipót. Tan. Biczó János d. e. 8 ó.

IV. c) fiu oszt. Elnök: dr. Radó Ignácz. Tan: Bodnár János d. e. fél 9 ó.

Váralján. I. Leány oszt. Elnök: Szokoly Tamás. Tan. Szemes Ilona d. e. 8 ó.

Ismétlő leány. Elnök: Stark Gyula. Tan. Tóth Mariska d. u. 3 ó.

Csillagvároson I.—II. vegyes oszt. Elnök: Gabriely Lajos. Tan. Tóth Mariska és Rátkay Emilia d. e. fél 9 ó.

Olasziban. VI. fiu oszt. Elnök: Száhlender Károly. Tan. Balogh Károly d. e. 8 óráig

Szerdán julius 18-án.

Olasziban: II. fiu oszt. Elnök: Beczkay Lajos. Tan. Gombay János d. u. 2 ó.

*Ujváros*on: I. b) fiu oszt. Elnök: Materny Imre. Tan. Raffayné Sz. Julia d. e. 8 ó.

III. a) fiu oszt. Elnök dr. Kecskeméti Lipót. Tan. Klein Abrahámné d. e. 8 ó.

IV. leány oszt. Elnök: Stark Gyula. Tan: Bérczine H. Paula d. e. fél 9 ó.

Váralján: III. leány oszt. Elnök Ragány János. Tan. Aberle Hermin d. e. 8 ó.

III. leány oszt. Elnök: dr. Vucskics Gyula. Tan. Kazinczy Mariska d. e. fél 9 ó.

IV. fiu oszt. Elnök: dr. Radó Ignácz. Tan. Szabó Sándor d. e. fél 9 ó.

Velenczei vegyes I. oszt. Elnök: Gábrielly Lajos. Tan. Boleman Sárika d. e. fél 9 ó.

Csütörtökön junis 19-én.

Olasziban: I. a) fiu oszt. Elnök: Materny Imre. Tan. Papp Emma. d. e 8 ó.

I. b) fiu oszt. Elnök: Materny Imre. Tan. Parr Klementin d. e. 10 ó.

IV. fiu oszt. Elnök dr. Radó Ignácz. Tan. Rátkay József d. u. 3 ó.

Ismétlő leány. Elnök: Stark Gyula. Tan. Katonáné T. Róza d. u. 3 ó.

*Ujváros*on. III. leány oszt. Elnök: dr. Vucskics Gyula. Tan. Békésiné F. Piroska d. e. fél 9 ó.

Váralján. II. fiu oszt. Elnök. dr. Thury Kálmán. Tan. Markovits Pál d. e. 10 ó.

III. fiu oszt. Elnök: dr. Kecskeméti Lipót. Tan. Istvánffy József d. e. 8 ó.

IV. leány oszt. Elnök: Stark Gyula Tan. Csordacsics R. Antónia d. e. fél 9 ó.

V. fiu oszt. Elnök. Száhlender Károly. Tan. Mártonffy Zoltán d. e. 8 ó.

Pénteken, junius 20 án.

Olasziban: I. A) leányosztály. Elnök: dr. Márkus László. Tan. Varga Teréz d. e. 8 órakor.

I. B) leányoszt. Elnök: dr. Márkus László. Tan. Szatmáry Mariska d. e. 10 ó.

*Ujváros*on: I. A) leányoszt. Elnök: Ficzek Lajos. Tan. Csereyné Z. Anna d. 8 ó.

I. B) leányoszt. Elnök: Ficzek Lajos. Tan. Szőke Berta d. e. 10 ó.

Váralján: I. fiuosztály. Elnök: Materny Imre. Tanitó; Virányi Győző d. e. 8 ó.

Vizsgálatok. A nagyvárad-olaszii róm. kath. fiu-népiskola mind a négy osztályában a magánvizsgálatok folyó junius hó 18-án délután 3 órától, az iskola épületében (Fő-utcza, 24—819. sz.) fognak megtartatni. Kéretnek tehát azon t. szülők, kik gyermekeiket ezen iskolában óhajtják megvizsgáztatni, kik még eddig nem jelentkeztek, hogy folyó hó 18-án délig jelentkezni sziveskedjenek. *Az igazgatóság*.

A nagyváradi gör. kath. 4. osztályu nyilv. elemi fiuiskolában az évzáróvizsgálatok folyó hó 18. és 19-én fognak megtartatni, még pedig: 18-án délelőtt 8-tól III ik és IV-ik osztályban, 19-én, délelőtt 8-tól I-sö és II-ikban. Miről a t. szülők, gyámok és érdekeltek ezennel tisztelettel értesittetnek. Nagyváradon, 1902. junius hó 14-én. *Az igazgatóság.*

NYILTTER.

Ma vasárnap Kert-utczán,

ipartestületi ház

a 37-ik gyalogezred közremüködésével

KATONA ZENE

lesz.

Számos látogatást kér

tisztelettel

Kovách László.

TAVIRATOK.

A király csapatszemléje.

Bécs, junius 14. A király ma reggel Ottó főherczeg, a hadügyminiszter és sok katonai előkelőség jelenlétében szemlét tartott a bécsi helyőrség tüzőrsége felett és megelégedéssel nyilatkozott a csapatok magatartásáról. (M. T. I.)

Stefánia Budapesten.

Budapest, junius 14. (Saj. tud. táv.) *Lónyay* Elemérné Stefánia a ma esti gyorsvonattal Budapestre érkezett.

Árviz Lugoson.

Lugos, junius 14. A Temes vize mult éjjel rendkivüli magasságot ért el, ugy, hogy az épités alatt lévő uj vashidnál megakasztotta a munkálatokat és elsodorta az állványok egyes részeit, a melyek a közelben lévő uszodát szétrombolták. Az ár azután az egész uszodát elsodorta a gyaloghidhoz, a hol egész éjjel folyt a mentőmunka, nehogy a gyalogközlekedés is megszünjék. A vashid elkészitése most már hosszu időre meg van akadályozva. (M. T. I.)

A „Szigetvár“ torpedó.

Vilhelmshafen, junius 13. A Szigetvár osztrák-magyar torpedó-czirkálóhajó ma délután néhány napra ideérkezett. (M. T. I.)

Pángermán ügyvéd.

Temesvár, junius 14. Dr. *Kremling* Lajos fehértemplomi ügyvéd, tartalékos honvédtiszt, a városnak egy határozatát német nyelven felebbezte meg a temesmegyei alispánhoz, a ki a beadványt áttette az ügyvédi kamarához. A temesvári ügyvédi kamara elhatározta Kremling vád alá helyezését, mert magyar ügyvéd létére német beadványával megsértette testülete méltóságát. Kremling a határozat ellen a Kuriához felebbezett. (M. T. I.)

A kaposvári diákok sorsa.

Budapest, junius 14. (Saj. tud. táv.) A kaposvári gymnásium tanári kara a tételeket elcsenő érettségiző diákok közzül, mint ismeretes 14-et felfüggesztett. A vallás- és közöktatásügyi miniszter megváltoztatta a tanári kar határozatát és kettőt a jövő évben, a többit deczemberben teendő érettségire utasitotta.

Oroszositás Finnországban.

Helsingfors, junius 13. A finn szenátust parancscsal utasitották, hogy hirdesse ki az orosz, finn és svéd nyelvnek a biróságok és más állami hatóságok előtt való használatára vonatkozó rendelkezéseket. Azoknak a hivatalnokoknak, a kikre az orosz nyelv tudása kötelező, kivánatra orosz nyelven kell elintézniök az ügyeket, a többieknek pedig, ha a fél orosz nyelven kivánja az elintézést, a fél költségére orosz forditást kell mellékelniök kiadványaikhoz. (M. T. I.)

A szász király állapota.

Sybilenort, junius 14. A szász király állapotáról ma reggel 7 órakor a következő orvosi jelentést adták ki: A mult éjszakát kissé jobban töltötte a beteg, mint az előző éjszakát. A király reszben nyugodtan aludt, a mellszorongás ritkább és gyöngébb volt, de a legkisebb mozdulatnál ismét megujult, ugy hogy még folyton szigoruan kell ügyelni, hogy a beteg nyugodtan feküdjék. A beteg erejének gyarapodása nem vehető észre. (M, T. I.)

REGÉNY-CSARNOK.

Tüzzel-vassal.

Irta: **Sienkiewicz Henrik.** 20.

Helena békességben élvekedett föl. Csak nagybátyja halála után következtek el reá a megpróbáltatás nehéz napjai. Konstantin felesége ugyanis, aki valami kéteshirü családból származott, nyers, durva, lobbanékony haragu és igen erélyes asszony volt. A férje féken tudta még tartani őt, de most, hogy özvegy lett, zsarnok urrá lőn Roslogiban. A szolgák bujtak előle, tisztviselői remegtek a közeledtére, s a szomszédjai is csakhamar érezték az erélyességát. Kétszer tört rá egy csapat fegyveressel a Sivinskiek browarkii birtokára, s férfiruhába öltözve maga vezette béreseit és a kibérelt kozákokat. Jeremiás herczeg egy izben szétverte a tatároknak egy csapatát, amelynek tagjai szertekóboroltak a vidéken. A Konstantin özvegye valóságos hajtóvadászatot rendezett reájok s egytől-egyig leöldöste őket.

Roslogiban most már nemcsak ur volt, hanem a tulajdonos is. Senkisem tudott már arról, hogy ez a sok föld voltaképen a Helena öröksége. Az özvegy a fiainak szánta a szép birtokot. Mint a nőstény farkas a kölykeit, ugy szerette ez az asszony a fiait. Maga is teljesen müveletlen volt, a fiainak sem adott hát valami különösebb nevelést. Hozatott ugyan Kiewből egy görög szerzetest, aki irni és olvasni tanitotta egy darabig a herczegeket, aztán ez is abbamaradt. Lubme közel volt s a herczeg udvarában az ifjak könnyen tanulhattak volna jó modort, nemesi finom szokásokat — de az özvegynek jó oka volt rá, hogy ne küldje a fiait Lubniebe.

Látásuk ugyanis eszébe juttatta volna Jeremiás herczegnek, hogy egy Roslogi nevü helység is van a világon. Ha pedig ez eszébe jut, ugy bizonyára az iránt is érdeklődnék, hogy gondozzák-e kellőleg Helenát és a vagyonát? Vassili iránt érzett szeretete talán arra is rávette volna a herczeget, hogy ő maga vállaljon gyámságot az árva fölött. Akkor aztán kihurczolkodhatott volna Roslogiból az özvegy mind az öt fiával, akik ennélfogva vadul nőttek föl, mint a kóró és inkább hasonlitottak modorukban közönséges kozákhoz, mint nemesekhez. De igy legalább Lubnieben nem is gondoltak arra, hogy Kurcevicék is vannak még a világon. Az öt herczeg már ifju korában ott verekedett a szomszédokkal az anyjuk oldalán, becsületesen irni és olvasni egyike se tanult meg, hanem annál kitünőbben lőttek czélba, nagyszerüen dobták a pányvát és a kardot is derekasan forgatták. A gazdassággal nem törődtek, az anyjuk különben sem engedte volna őket beleszólni a maga munkájába. Ugy nőttek föl ők öten, mint a pusztán a fü. Erekben herczegi vér folyt, de a szokásaik s az erkölcseik nyersek és ajjasak voltak, eszük tanulatlan, szivük érzést nem ösmerő. Maguk is érezték, hogy szégyenkezniök kell tudatlanságuk és müveletlen voltuk miatt, visszahuzódtak tehát a nemesek társaságától s csak a durva, bárdolatlan kozákok között érezték jól magukat. A rónaságok lakóival jó barátságban állottak, hónapokat töltöttek a szjecsiben, együtt vadásztak a kozákokkal s a törökök és a tatárok ellen induló csapatokhoz csatlakoztak. Az anyjuk nem bánta, ha harczba mentek, sőt örült is rajta, mert dús zsákmánynyal tértek haza mindenkor a fiacskái. Csak éppen a legidősebb, a Vassili járt pórul egy ilyen csatán. A hitetlenek fogságába esett s mire testvérei Bohun segitségével kiszabaditották, már tüzes vassal kiégették a két szemét. Vassili azután otthon maradt házörzőnek, de később már erre sem használhatták. Azelőtt ugyanis volt a legvadabb fiu s most egyszerre megszelidült, jámbor lett és vallásos bölcselkedéseknek adta magát. Csak a bibliáról beszélt s azt se látta, hogy mi történik körülötte. Az öcsei azonban tovább verekedtek vad czimboráik társaságában.

Skrzetuski és a követ bámulva látták, hogy a roslogi herczegeknek nincs is valamirevaló kastélyuk. Bizony a Kurcevicek csak hatalmas szálfákból és gerendákból összeácsolt faházban laktak. Keskeny ablakaik lőrésekhez hasonlitottak. A cselédség és a kozákok lakása, a csürök, a pajták és az istállók szintén durván kifaragott gerendákból készültek. Két kutágas állott a ház előtt, a kapu mellett egy kis fülkében egy fiatal, szelid medvebocs lakozott. Körül mély árok és hatalmas sánczkerités huzódott, az egész fészek inkább jól megerősitett kozáktanyának, mint békés emberek lakóházának látszott. A fáklyákkal elősiető cselédséget is inkább rablóknak nézhették volna, mint uri népek szolgáinak. A házőrző szelindek ugatott és csörgette a lánczát, a lovak nyeritése kihallatszott az istállóból, az özvegy herczegasszony és fiai fennhangon szitkozódtak és ordítozva osztogatták parancsaikat a cselédeknek.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASAG.

Kiállitás Nagyszalontán.

A biharmegyei gazdasági egylet és a szalontai gazdakör által e hó 15-én Szalontán rendezendő állat és gazdasági házi ipar kiállitásra valamint ugyanakkor tartandó önálló gazdasági ismétlő iskola ünnepélyas felavatásra tisztelettel meghivja rendező bizottság. Nagyvárad, 1902. junius 9. A kiállitás reggel 8 órakor veszi kezdetét.

Forgalmi kimutatás 1902. évi junius hó 10-ről. Tiszta buza körülbelül 220 hltr, kétszeres buza 40 hltr, rozs 50 hltr, 1 árpa 40 hkl. zab 70 hltr, tengeri 160 hltr, burgonya 00, hitr. Lábas jószágok: Hizott sertés mintegy110, drb, félhizott 120, sovány 115, süldő 300, malacz 235, hizott marha 25, jármos ökör 500 fejős tehén 240, borju 255, bivaly10, juh és kecske 240, ló 424.

Budapest, junius 14.

Osztrák hitel	697.—
Magyar hitel	701.—
Államvasut	—.—
Sinaimurányi	509 50
Magyar jelzálog	472.—
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Határidők.

Budapest, junius 14.

Buza októberre	8 01
Buza áprilisra	8.93
Tengeri	5 16
Rozs okt.	6 53
Zab ápr.	6
Káposzta,	—.56

Hivatalos árfolyamok

Budapesti áru- és értéktőzsdén 1902 junius 14-én.

Magyar aranyjáradék 4%	120.60
Magyar koronajáradék	97.95
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4½%	119.—
Magyarvasuti kölcsön ezüstben 4½%	100.—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	119.—
Magyar földhitelintézeti kötvény 4%	97 80
Haimérési ins. megváltási kötvény	100.—
horvát-szlavonországi kötvény	97 50
Magyar nyereményrészlet-sorsjegy-kölcsön	206.—
Tiszaszabályozási szerelvények sorsjegyek kölcsön	103.—
Osztrák járadékpapirban	101 80
Osztrák járadék ezüstben	101 30
Osztrák járadék aranyban	120 50
Osztrák korona járadék	99.70
Osztrák államsorsjegyek	153.—
Osztrák magyar bank részvény	16.—
Magyar hitelbankrészvény	706.—
Osztrák hitelintézet részvény	701 75
Párisi vista	95.25
20 frankos arany (Napoleondor)	19.06
Németbirodalmi márka	117 32
London vista	240 35
20 márka	23 47

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

FÜRDŐI MENETREND.

Érvényes 1901. május 1-től.

Nagyvárad—Püspök-fürdő—Félix-fürdő.

		Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.
Nagyvárad	indul	7 30	9 50	—	—	4 50	—	8 58
Vásártér	»	7 22	9 31	*11 14	2 37	4 20	6 38	8 54
V.-Velencze	»	7 40	10 00	11 35	2 56	5 00	6 56	9 15
Rontó †	»	7 54	10 14	11 50	3 09	5 14	7 09	9 29
Püspök-fürdő	»	8 05	10 25	11 55	3 14	5 19	7 14	9 15
Félix-fürdő	érk.	8 17	10 37	12 09	3 28	5 36	7 28	9 33

Félix-fürdő—Püspök-fürdő—Nagyvárad.

		Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.
Félix-fürdő	indul	8 20	10 42	*12 15	3 30	5 39	7 32	9 53
Püspök-fürdő	»	8 38	11 00	12 27	3 42	5 56	7 43	—
Rontó †	»	8 42	11 04	12 32	3 46	6 00	7 48	10 00
V.-Velencze	»	8 56	11 16	12 46	3 59	6 14	8 03	10 13
Vásártér	érk.	9 12	11 17	1 02	4 15	6 30	8 19	10 30
Nagyvárad	»	9 05	11 27	—	—	6 23	—	10 23

A *-gal jelölt csak vasár- és ünnepnap közlekedik

Árlejtèsi hirdetmèny.

Nagyvárad város külső utaira szükséges s az egyes utakra árlejtési feltételekben részletezett elosztás szerint kiszállitandó 1740 köbméter rostált,- és 400 köbméter vegyes kavics szállitásának vállalatba adása czéljából 1902. évi junius hó 25-ik napjának d. e. 10 órakor a városház tanácstermében nyilvános árlejtést fogok tartani.

Arverelni lehet szóval, vagy zárt ajánlat utján. Zárt ajánlatok azonban csak az árverés megkezdéséig adhatók be.

Az árverési s árlejtési feltételek alulirott hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt megtekinthetők s szóbeli ajánlattevők azokat az árverés, illetve árlejtés előtt aláirni kötelesek, zárt ajánlattevők pedig ajánlataikban világosan kitenni tartoznak, hogy azokat ismerik s magukra nézve kötelezőknek elfogadják.

Ajánlattevőt ajánlata azonnal, Nagyvárad városát azonban a tanács ide vonatkozó határozatának jogerőre emelkedésével kötelezi. A város fenntartja magának a jogot, hogy a beadott ajánlatok közül szabadon választhasson, esetleg az árverés eredményét megsemmisithesse s uj árverést rendeljen el, vagy a beadott ajánlatokat mellőzve a szállitás iránt tetszése szerint intézkedhessen.

Nagyvárad, 1902. junius hó 14-én.

Komlóssy József,
jog- és gazdaságügyi tanácsnok,
mint az árverelési küldöttség elnöke.

Lapunk kiadóhivatala utján megrendelhető csekély havi részletfizetés mellett.

Franklin Társulat kiadása

MAGYAR REMEKIRÓK

A magyar irodalom főbb művei.

A magyar nemzeti irodalom kincsesházát képezi a Magyar Remekirók 55 kötete, melyben benn van az összes magyar klasszikusok minden maradandó alkotása. — A magyar klasszikusoknak ez első és egyöntetü összkiadásának ára 55 kötetben, diszes vászonkötésben **220** korona.

Csakis a Franklin-féle MAGYAR REMEKIROK gyüjteményében találhatni a magyar klasszikusok összességét, mivel Arany János, Arany László, Bajza József, Czuczor Gergely, Garai János, Kemény Zsigmond, Szigligeti Ede, Tompa Mihály, Vörösmarty Mihály, Vajda János **műveinek kiadási joga a Franklin Társulat kizárólagos tulajdonát képezi és azokat más kiadó ki nem nyomathatja.**

Ezeken kivül benn lesznek a MAGYAR REMEKIROK könyvtárában: Balassa Bálint, Berzsenyi Dániel, Csiky Gergely, Csokonai Vitéz Mihály, Deák Ferencz, Eötvös József br., Fazekas Mihály, Gyöngyössi István, Gvadányi József, Kármán József, Kazinczy F., Kisfaludy Károly, Kisfaludy Sándor, Kölcsey Ferencz, Kossuth Lajos, Madách Imre, Mikes Kelemen, Pázmány Péter, Petőfi Sándor, Reviczky Gyula, Széchényi István gr., Teleki László gr., Zrinyi Miklós, Népies Lyra, Népballadák, Kuruczköltészet.

Minden remekiró munkáit egy kiváló magyar iró látja el bevezető méltatással és életrajzzal.

KEDVEZMÉNY A MAGYAR REMEKIRÓK MEGRENDELŐINEK.

Shakspere összes szinműveinek uj 6 kötetes kiadását, melynek bolti ára, a Magyar Remekirók-éval azonos diszes kötésben, 30 korona, a Magyar Remekirók megrendelői 20 koronáért kapják. Ez az egyedüli teljes magyar Shakespere, Petőfi, Arany, Vörösmarty stb. forditásában s mint ilyen, méltó kiegészitője a Magyar Remekirók-nak

A Magyar Remekirók első 5 kötete (I. sor.) már megjelent; félévenkint jelenik meg egy-egy ötkötetes sorozat.

A Magyar Remekirók 3 koronás (Shakspere szinművel együtt 4 koronás) havi részletfizetés mellett rendelhetők meg e Rendelő-lap utján, mely kivágandó és megfelelően kitöltve beküldendő a **„TISZÁNTUL" kiadóhivatalához.**

RENDELO-LAP.

A «**TISZÁNTUL**» kiadóhivatala utján ezennel megrendelem a **Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytárs.-tól Budapest, VIII., Üllői-ut 18.**

a) A «Magyar Remekirókat» 55 kötetben 220 korc.-ért, fizetendő sorozatonként 20 korona utánvéttel.
b) A «Magyar Remekirókat» és Shakspere müveit 240 koronáert, fizetendő sorozatonként 20 korona utánvéttel.
c) A «Magyar Remekirókat» és Shakspere müveit 240 koronáért, fizetendő 4 koronás havi részletekben.
d) A «Magyar Remekirókat» Shakspere nélkül 220 koronáért, fizetendő 3 koronás havi részletekben.

A nem kivánt módozat törlendő

A gyüjtemény első sorozata megjelent, félévenkint jelenik meg egy-egy 5 kötetes sorozat.

A részletek az első szállitástól kezdődőleg minden hó 1-én *Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság pénztáránál Budapesten* fizetendők mindaddig, mig a mű teljes vételára kiegyenlitve nincs. A részletek be nem tartása esetén a folytatólagos kötetek a részletek pótlásáig visszatartatnak; a lejárat s le nem fizetett részleteket a Társaságnak jogában áll, a portóköltség hozzászámitása mellett, postai megbizással beszedni. A részletek elmulasztása esetében a részletfizetési kedvezmény megszünik és az egész mű vételára esedékessé válik. *A vételár első részlete az első szállitáskor utánvétetik.*

Lakás és kelet: .....

Név és állás: .....

Olvasható aláirást kérünk.

Az árverelési küldöttség elnökétől.

14—15—16/1902. g. ü. szám.

Árverèsi hirdetmèny.

Nagyvárad város tanácsától nyert megbizatásom folytán 1902. évi junius hó 25-ik napján délelőtt 10 órakor a városház nagytermében a következő, a város tulajdonát képező ingatlanok eladására, illetve bérbeadására árverést tartok.

I. A város tulajdonát képező Széchenyi-téri 14/343—5. számu magtárhelyiségnek bérlete. A bérleti idő 1902. évi julius hó 1-ső napjától 1903. junius hó 30-ig terjedő egy év. Kikiáltási ár 2140 korona. Bánatpénz 525 korona.

II. A Zöldfa alatti 8. számu bolthelyiség bérbeadása, a bérlet azonnal átvehető s tart 1908. évi október hó 31-ig, kikiáltási ár 1100 korona évi bér s a feltételekben körvonalozott egyéb mellékszolgáltatások teljesitése.

III. A »Fekete Sas« alatti 5. és 6. számu bolthelyiségek bérbeadása, ezen bérlet 1903. május hó 1-én kezdődik s tart 1908. évi április hó 30-ik napjáig, a kikiáltási ár 4406 korona évi bér s a feltételekben körvonalozott egyéb mellékszolgáltatások teljesitése.

IV. Az uj sertésvásártéren tervezett italmérési helyiség bérlete az ide vonatkozó külön feltételek alapján.

V. A város tulajdonát képező, a nagyváradi 3174. számu telekkönyvi betétben 5407. és 5408. hrsz. a. felvett »bihari Hágó korcsma« magán jellegü árverésen leendő eladása. Az ingatlan kikiáltási ára 4440 korona, melyen alul az ingatlan eladatni nem fog. Bánatpénz 440 korona.

VI. A város tulajdonát képező, a nagyváradi 3174. számu telekkönyvi betétben 7652—7653—7654 hrsz. alatt felvett »Volfi korcsma« magánjellegü árverésen leendő eladása. Kikiáltási ár 4000 korona, melyen alul az ingatlan nem fog eladatni. Bánatpénz 400 korona.

Árverelni lehet szóval vagy zárt ajánlat utján. Zárt ajánlatok azonban csak az árverés megkezdéséig adhatók be.

Árverelők tartoznak a fent kitett bánatpénzt az árverés megkezdése előtt készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban, az árverelő küldöttség elnökének kezeihez letenni, vagy egy koronás bélyeggel ellátott zárt ajánlataikhoz készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban, vagy a városi pénztár által kiállitott letéti jegyet csatolni.

Az árverési s árlejtési feltételek alulirott hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt megtekinthetők s szóbeli ajánlattevők azokat az árverés, illetve árlejtés előtt aláirni kötelesek, zárt ajánlattevők pedig ajánlataikban világosan kitenni tartoznak, hogy azokat ismerik s magukra nézve kötelezőknek elfogadják.

Ajánlattevőt ajánlata azonnal, Nagyvárad városát azonban a törvényhatósági bizottságnak ide vonatkozó jogerős határozata kötelezi. A város fentartja magának a jogot, hogy a beadott ajánlatok közül szabadon választhasson, esetleg az árverés eredményét megsemmisithesse s uj árverést rendeljen el, vagy a beadott ajánlatokat mellőzve az értékesitès iránt tetszése szerint intézkedhessen.

Nagyvárad, 1902. junius hó 12-én.

Komlóssy József,
jog- és gazdaságügyi tanácsnok,
mint az árverelési küldöttség elnöke.

212

Értesités.

Van szerencsém a közönség szives tudomására hozni, miszerint hosszu éveken a **férfi ruha szabászat** legelőkelőbb izlését gyakorolva, szabó üzletemet *Olasci, Fő-utcza Széchenyi szálloda*ba **helyeztem át**, hol a legfinomabb angol és franczia szövetekből elegáns és a legmagasabb kivánalmaknak megfelelő

férfi öltönyöket és felöltőket

jutányos árban készitek.

Amidőn a nagyérdemü közönség nagybecsü bizalmáért esedezem, a lelkiismeretes, pontos és jutányos kiszolgálást előre biztositva, pártfogást kér

tisztelettel

Tauth József,
férfi szabó.

183

ELEK JÓZSEF

női- és úri divat, vászon- és fehérnemü áruraktára

Nagyvárad, (Szent László-tér).

(Volt KUNZ-czég helyiségében).

Telefon 429.

Ajánlja dusan berendezett ujdonságait női ruha **szövetekben**, a legszebb kivitel és legfinomabb minőségig. **Lioni selymek**, Chine, egyszinü és fekete szinekben. **Ponges** óriási választékban. **Diszek** és teljes kellékek. **Zephyr**, **Batist** mosókelmék, **Nap**- és **esőernyők** nagy választékban.

OBERLEITNER E. és FIAI

cs. és kir. **vászon és asztalnemü** egyedüli bizományi gyári raktára.

Valódi Rumburgi, Irhoni, és Creász vásznak, legjobb minőségü Chiffonok

és pamut-vásznak.

Külön gyászruha kelme-osztály teljes kellékekkel.

Mintákat kivánatra azonnal küldök.

Uj üzlet! Szabó Testvérek Uj üzlet!

rőfös és női divatáruháza,

Nagyvárad, Zöldfa-utcza, a «Zöldfa» sörcsarnok mellett.

Raktáron tartunk **legujabb divatu selyem, batiszt, Lyberti selyem** és **kreton** ***ingblousokat***, valamint **legujabb napernyők, delainek, szövetek,** franczia **selyem batisztok** és **ruhaselymek.** — Nagy választék **Chiffon** és **vászon**árukban. ***Bélésáruk nagy raktára.*** — Üzletünket a legszolidabb alapon vezetjük.

Női ruhák mérték után megrendelhetők.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, vagyunk

teljes tisztelettel

Szabó Testvérek.

5333/902. tkv. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A nagyváradi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhiré teszi, hogy Bertze Pál pelbárthidai lakos végrehajtatónak *Bányai* Péter pelbárthidai lakos végrehajtást szenvedő elleni végrehajtási ügyében, elsősorban a pelbárthidai 74. számu betétben A. I. 1—3. sor. sz. a. felvett beltelkes házból, kertből és szántó földből álló jószágtestre 661 korona kikiáltási árban, másod sorban: ugyanezen betétben A + 1. sor. sz. a felvett 12/1758 ad. rész. közös legelőből álló jószágtestre 222 korona kikiáltási árban a végrehajtási árverést elrendelte és annak foganatositására határidőül *1902. évi junius hó 20-ik napjának délelőtti 9 óráját* Pelbárthida községházához kitüzte.

Az árverésre kitett ingatlanok szükség esetén ezen áron alul is el fognak adatni.

Arverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban letenni.

Arverési feltételek a hivatalos órák alatt a kir. törvényszék mint tkvi hatóságnál és Pelbárthida község előljáróságánál tekinthetők meg.

Nagyváradon, 1902. márczius 28. a kir. törvényszék mint tkvi hatóság.

Kiss András,
kir. trvszéki biró.

218.

Teke-verseny,
értékes dijakkal.

Magyar bor! Magyar konyha.

A „Szőllő tőkéhez“ Kiskut-utcza 128. sz. A bornak a tisztán való kezelése képezi a főalkatrészét, — a mihez sajnos, nagyon kevés bormérő ért, — s igy ezen rosz bornak az élvezete az egészségre igen káros hatással van.

Ugyan azért a tavasz beálltával a legmélyebben ajánlom a **kies fekvésü**

nyári helyiségemet

a hol is fedett mulatóhely és tekepálya valamint kellemes hegyaljai levegőben részesülnek a mélyen tisztelt látogatóim.

Kizárólag csak is **nagyváradi hegyen termelt borokat tartok pinczémben**, melynek literjét 32, 36, 50 és 80 krajczárért bocsájtok forgalomba.

Az évek óta gyakorolt pontos és lelkiismeretes kiszolgálásomról ugy a jelenben, mint a jövőben biztositom a mélyen tisztelt látogatóimat.

Becses pártfogásukat elvárva és kérve, vagyok

tisztelettel

Gulyás Mogyorós Mária,
borbérő.

Áldja Isten a fogyasztót!

Kitünő zeneszó mellett.

A Richter-féle
LINIMENTUM CAPS. COMP.
Horgony-Pain-Expeller
egy régi kipróbált háziszer, a mely már több mint 33 év óta megbizható bedörzsölésül alkalmaztatik **köszvénynél, csúznál** és **meghülésknél.**

Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban a **„Horgony“** védjegygyel és a **„Richter“** czégjegyzéssel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszertárban kapható. Főraktár: **Török József,** gyógyszerésznél **Budapesten.**

Richter F. Ad. és társa,
•• **csász. és kir. udvari szállitók.** ••
Rudolstadt.

UJ ÜZLET. UJ ÜZLET.

Megnyitás vasárnap, folyó hó 15-én.

Szives tudomására hozom a n. é. közönségnek, hogy ***Szent László-tér, Rimanóczy-házban,*** egy a mai kor igényeinek teljesen megfelelően berendezett

polgári borozót

nyitottam,

a hol ***saját termésü kitünő minőségü ó- és uj boraimat*** hozom forgalomba.

Naponta friss, jégbehütött első minőségü

DRÉHER SÖR.

A midőn hosszu évi müködésemre hivatkozva, uj vállalatomhoz a n. é. közönség szives támogatását kérem, minden igyekezetemet felhasználom, hogy ugy t. vevőim, mint vendégeim legteljesebb elismerését kiérdemeljem.

Tisztelettel

Telefon. ***CZEGLÉDY SÁNDOR.*** Telefon.

Megnyitás vasárnap, folyó hó 15-én.

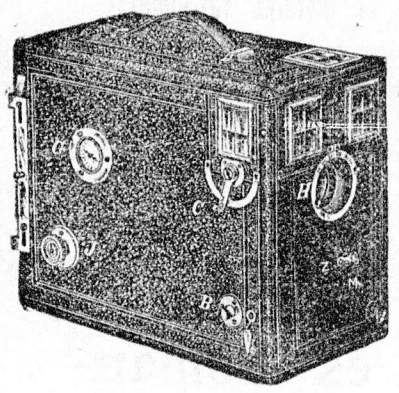

Képesárjegyzék bérmentve.

Mindennemü
fényképészeti kellékek és gépek
gyári árban kaphatók
WEINSTOCK FÜLÖPNÉL
Nagyváradon,
Szent László-tér 47-ik szám.

Bodánszky Lipót kocsigyára
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utcza, szinház mellett (saját-ház).

Nagy raktár kész uj kocsikból.

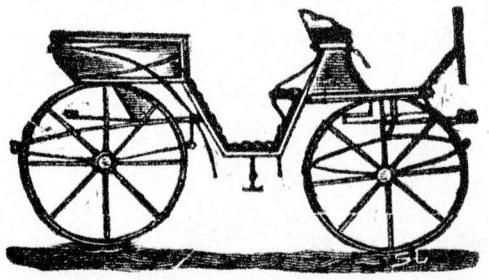

Van szerencsém a nagyérdemü közönség tudomására hozni, hogy **az urnapi nagyvásáron**

junius 22., 23., 24-én

Apácza-utczán végig és a gyárhelyiségben

nagy kocsikiállitást és kiárusitást

rendezek mindennemü saját gyártmányu **diszes kocsijaimból,** melynek megtekintését a n. é. közönség figyelmébe ajánlom.

Mindenféle fedeles és fedeletlen hintókat, szandlaufer, bordás és Eszterházy, valamint gazdasági kocsikat, a legjobb kőris-fából erős, csinos munkával készitve, ***leszállitott árban*** árusitok el.

Gyáram az 1896. évi millenniumi kiállitáson is ki lett tüntetve, még pedig szolid és tartós munkáért.

Gyáramban elvállalok mindenféle **kovács, kerékgyártó, szatler és fényező munkákat, ugyszinte mindenféle javitások** pontos és gyors elkészitéséről biztositbatom t. vevőimet, megrendelőimet.

Mély tisztelettel

BODÁNSZKY LIPOT,
kocsigyáros.

214

Kész paplanok meglepő olcsón!

Mérték után paplan v. matrácz 6 óra alatt!

A természet már levetette téli gunyáját, rég tavaszának zászlaját lengeti a kék ég.

Az ember azonban még mindig dunyhája alatt álmodik, mintha nem hinné, hogy a nyár közeledik.

A tavasz pedig int illatos rózsa bimbójával, mintha mondaná, ide a paplant, le a dunyhával.

A legjobban, legpontosabban és legolcsóbban készít

PAPLANOKAT

ronge, **clott**, **selyem casmér**, valamint **lószőr** és **afrik matráczokat**

HOFFER BERTALAN

NAGYVÁRAD, Fő-utcza (Bazár-épület.)

hol mindennemü javitások és áthuzások felvállaltatnak.

Mérték után paplan v. matrácz 6 óra alatt!

Szabóknak különös figyelmébe ajánlom táblás és méteres vattáimat!

A legjobb, legkiadósabb, nedves talajon való épitkezéseknél kitünő eredménynyel használt, homlokzatokhoz egyenletes szép szine és térfogatállandósága miatt legkedvesebb

CZEMENT

a Beocsini Portland- és Román-CZEMENT.

Egy Köbméter Beocsini Románczement sulya **650** kg.

Egy köbméter Beocsini Portlandczement sulya **1180** kg.

A vizadagolást illetőleg a Beocsini Cément 22%-kal több vizet vesz fel mint bármely más gyártmányu Cement, a mi által a cementhabarcs, cementpép és cement-beton tömörebb, szilárdabb, egyszersmint azonban **kiadósabb** is más gyártmányu czementeknél.

A Beocsini Czement NAGYVÁRAD városában a következő **nagyobb** épitkezéseknél használtatott:

M. Kir. Honvéd hadapródiskola
Cs. és Kir. Gyalogsági laktanya
M. Kir. Honvédlaktanya
M. Kir. Honvédhuszár laktanya
Cs. és Kir. Tüzérségi laktanya
Cs. és Kir. Lovassági laktanya
Kir. Törvényszéki palota
Kir. Tábla épület
Kir. Pénzügyigazgatósági palota
Kir. Posta épület
Szigligeti-szinház
Városi Bazár épület
Kereskedelmi Csarnok
Állami reáliskola
Városi vizvezeték és szivattyu t.
Körös hidak épitkezésénél
Városi duzzasztó müvek
Sertéspiacz
Városi aszfaltozások
Rimanóczy-féle vízfürdő stb. stb.

Jelenleg folyó épitkezéseknél:

Nagyvárad város székháza
Őr-utczai iskola
Államvasuti indóház
Ag. hitv. templom
Sztarill-féle ház
stb. stb.

Biharmegyében:

Az összes állami és megyei utak mütárgyai és hidjai.
A Sebes-Kőrösi Ármentesitő Társulat összes mütárgyai, csatornái, zsilipjei és szivattyu telepei.
A Fekete Kőrösi Ármentesitő Társulat főbb mütárgyai.
A Berettyó Szabályozási-Társulat főbb mütárgyai.
A Görög Kath. Püspökség főgymnasiuma Belényesen. stb. stb.

A Beocsini Cement **Nagyváradon** kizárólag:

KRUGSTEIN IZIDOR utóda

ROSENBERG IZSÓ czégnél

207 Kossuth Lajos-utczán kapható

Jutányos árak!

Csak gyárilag ólmozott zsákok és hordók!

Kitünő minőségért a legmesszebb menő szavatosság vállaltatik!

A nagyváradi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságtól.

9470—1902-ik szám.

Hirdetmény.

Tasádfő, Szt. Elek, Kopacsel községnek telekkönyvi betétei az 1886: XXIX., az 1889: XXXVIII. és az 1891: XVI. t.-czikkek értelmében elkészittetvén és a nyilvánosságnak átadatván, ez azon felszólitással tétetik közzé, hogy

1. mindazok, a kik az 1886: XXIX. t.-cz. 15. és 17. §-ai alapján — ide értve e §-oknak az 1889. XXXVIII. t.-cz. 5. és 6. pontjában és az 1891. XVI. t.-cz. 15. §-a a) pontjában foglalt kiegészitéseit is, — valamint az 1889. XXXVIII. t.-czikk 7. §-a és az 1891: XVI. t.-czikk 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzése érvénytelenségét kimutatják, e végből törlési keresetüket, azok pedig, a kik valamely tehertétel átvitelének az 1886: XXIX. t.-cz. 22. §-a, illetve az 1889. XXXVIII. t.-cz. 15. §-a alapján való mellőzését megtámadni kivánják, e végből keresetöket hat hónap alatt, vagyis az 1903. évi január hó 2-ik napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbitható záros határidő elteltével utána indított keresetük annak a harmadik személynek, a ki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, a kik az 1886. XXIX. t.-cz. 16. és 18. §-ai eseteiben — ide értve az utóbbi szakasznak az 1889: XXXVIII. t.-czikk 5 és 6. §-aiban foglalt kiegészitéseit is — a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyeztetése ellenében ellenmondással élni kivánnak, irásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis 1903. évi január 2-ik napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz benyujtsák, mert ezen meg nem hosszabbitható záros határidő letelte után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog;

3. hogy mindazok, a kik a fentebbi 1 és 2. pontban körülirt eseteken kivül a betétek tartalma előbb nyert nyilvánkönyvi jogaikat bármely irányban sértve válik, — ide értve azokat is, a kik a tulajdonjog arányának az 1889: XXXVIII. t.-cz. 16. §-a alapján történt bejegyzést sérelmesnek találják, e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz 6 hónap alatt, vagyis az 1903. évi január hó 2-ik napjáig bezárólag nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbitható záros határidő elmulta után a betétek tartalmát csak a törvény rendes utján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személy jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Egyuttal figyelmeztetnek azok a felek, a kik a betétek szerkesztésére kiküldött bizottságnak eredeti okiratokat adnak át, — hogy amennyiben azokhoz egyszersmind egyszerü másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyujtanak, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

Kelt a nagyváradi kir. törvényszéknél, mint telekkönyvi hatóságnál 1902. évi junius hó 5-én.

Debreczeni
kir. törvényszéki biró.

211

Törlesztéses kölcsönt

5%

Vidéki bérházakra, földbirtokra

szerzek minden előleg nélkül még abban az esetben is, ha magasabb kamatu kölcsönökkel vannak megterhelve.

Leveleket forduló postával elintézem.

Sárkány József,

68. **Budapest, Váczi-körut 21. szám.**

Ertesités.

Van szerencsém a nagyérdemü közönség, valamint az egyházi és községi elöljáróságok becses tudomására hozni, hogy a 42 év óta fennálló

Daday József ur lakatos és toronyórás üzletét,

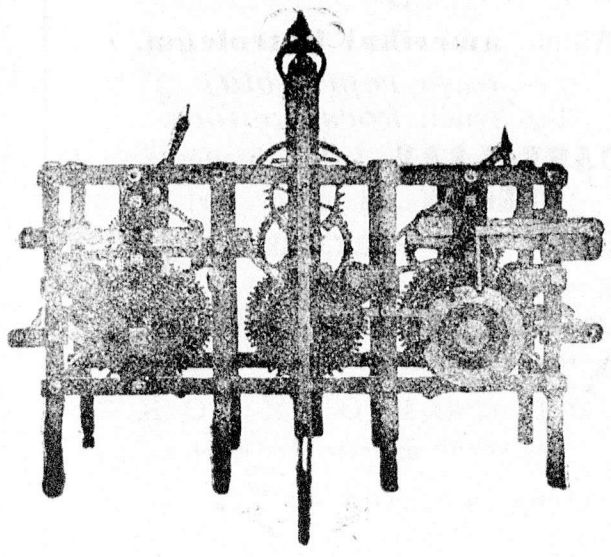

melyben 16 éven keresztül mint művezető voltam alkalmazva, **átvettem** és ezt személyesen, a régi jó hirnévhez méltóan, a régi czég alatt tovább folytatom.

Szives pártfogásukat és megrendelésöket, melyeket kifogástalanul olcsón és pontosan eszközlök, kérem és óráimért 10 évi jótállást vállalok, vagyok kiváló tisztelettel:

Mezey Dezső,

lakatos- és toronyóra-készitő,

Nagyvárad, Szent János-utcza 20 szám.

Telefon-szám 384. 50

Zongora-gyár Budapesten.

Flók-üzlet: Arad, Győr, Kolozsvár.

THÉK ENDRE

Budapest, Üllői-ut, 66. szám.

Flók-üzlet: Szeged, Temesvár, Kassa.

Nagyváradon, Kolozsvári-utcza 4. sz. a.

Vomácska József zenetanár lakásán.

Zongora-gyár. Zongora-gyár.

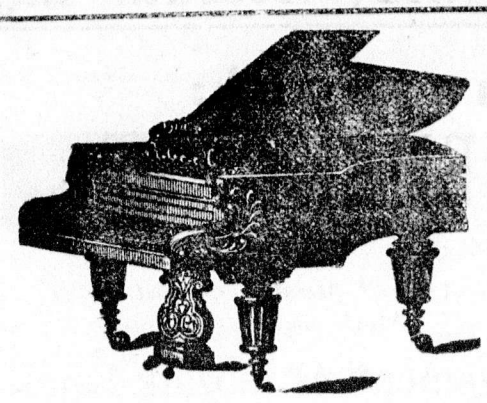

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy

nagyváradi fiókraktáram

Kolozsvári-utcza 4. szám alatt van és ennek vezetését

VOMÁCSKA JÓZSEF

zenetanár urra biztam. — Raktáron mindig nagy választék áll a t. közönség rendelkezésére

zongora-gyártmányaimból.

Gyárrott zongoráim nemcsak bel-, hanem külföldön is a legnagyobb keresletnek örvendenek, minőségükért szavatolok. Hogy zongoráim mennyire kiállják a versenyt a külföldi gyártmányokkal, bizonyitja azt is, hogy az ország valamennyi nevesebb zeneintézetében igy az orsz. magyar zeneakadémiában is kizárólag a **THÉK**-féle zongorák használatosak. 189

A n. é. közönség látogatását kérve zongora-termembe, maradok kiváló tisztelettel

Képes árjegyzékkel kivánatra szolgálunk. **THÉK ENDRE.**

Zongora-gyár Budapesten.

STROHMAYER PÁL

áruháza,

Nagyvárad, Szt. László-tér 1., kishid fő.

A volt Kunz József és Társa czég helyiségében.

Bejárat a Gazdasági bank alatt **nem a sarkon.**

Elsőrendü vászon és fehérnemü üzlet.

Valódi rumburgi vásznak gyári raktára.

Férfi és női fehérnemü vállalat.

Menyasszonyi kelengyék

200 koronától 100.000 koronáig.

Teljesen ujonnan berendezett nagy szőnyegosztály.

Mindennemü futó és pamlag szőnyegek, ágy és asztal teritők, szövet és csipke függönyök stb. a legujabb divat szerint minden igénynek megfelelő minőségekben, a *legolcsóbb árak mellett.*

Paplan és matrácz vállalat.

Szolid szabott árak, pontos kiszolgálás.

Bor-eladás.

Az 1901. évi saját termésü nagyobbrészt

rizlingi és bakarral

vegyes boraimat 2-szor lehuzva 50 litertől 600 literig 22 krajczár, 600 litertől feljebb 20 kr. ***fogyasztási adó nélkül*** kapható

Csobánczy Lajos, 298.

Nagyvárad, Nagy-Magyar-utcza 260. szám.

Minden 5 forintos bevásárlásnál egy 50 cm. méter magas és 40 cm. széles ingyen **fénykép!!**
Csupán keretért fizetendő 1 forint.

A tavaszi szezon beállával van szerencsénk raktárunkon levő legujabb saten, selyem, szövet és mosó *blousainkat, nyakkendőket, divatos alsószoknyákat, nap- és esőernyőket, sétapálczákat, gyermekruhácskákat,* férfi, női és gyermek *keztyüket és harisnyákat* ajánlani, melyek a legjobb minőségben és legolcsóbb árban kaphatók. Nagy raktárt tartunk férfi, női és gyermek *fehérnemüekben*, továbbá mindenféle gyermek *játékszerekben, gyermekkocsikban és reformszékekben. Szobadiszek, faldiszek, pálmák, továbbá evőeszközök, útazó kosarak és böröndök* **igen olcsó árban** kaphatók.

Különös figyelmébe ajánljuk a n. é. vevőközönségnek, hogy minden 5 frtos bevásárlásnál egy 50 cm. hosszu és 40 cm. széles és minden 10 frtos bevásárlásnál egy 70 cm. hosszu és 55 cm. széles **ingyen fényképet** adunk, csupán a keretért kell a nagyobb fényképért 1 frt 50 kr., a kisebb fényképnél 1 forintot fizetni. Minden rálizetés nélkül kap a vevő 5 frtos vásárlás után egy fényképes mellitüt, vagy medailont, vagy nyakkendőtüt. Megjegyezni kivánjuk, hogy a vevők minden legkisebb bevásárlásról is kapnak szelvényt, mely összegyüjtve 5 vagy 10 forint összegig jogosit fényképre.

A nagyérdemü közönség pártfogását kéri

Friss és Társa, korona- és fillér-bazár, Fő-utcza.

Minden 10 forintos bevásárlásnál egy 70 cm. méter magas és 50 cm. széles ingyen **fénykép!!**
Csupán keretért fizetendő 1 forint 50 kr.

5 forint bevásárlásnál mineen ráfizetés nélkül egy ingyen fényképes melltü vagy medailon, vagy nyakkendőtü.

Oltó pamut

40 fillértől 2.40 fillérig csomagonk ént kapható.

Távbeszélő: **67. szám.**

KRUGSTEIN IZIDOR UTÓDA

ROSENBERG IZSÓ

építkezési anyagok és gazdasági czikkek raktára.

NAGYVÁRAD, Kossuth Lajos-utcza.

Sürgöny-czim: Rosenberg Izsó

Épitkezési anyagok:

I-sö rendü Beocsini **Portland-**
I-sö rendü Beocsini **Román-** **CZEMENT**

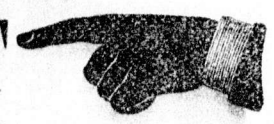

eredeti ólmozott zsákokban és hordókban

Egeresi szobrász- és alabastrom-gipsz.
Valódi szaglalan ASZFALT fedéllemezek
Kátrány kőfedéllemezek.
Aszfalt elszigetelő lemezek.
Vizmentes kőszén-kátrány.
I-sö rendü Carbolineum (fatelitésre).
TINCTORAL,
sárga máz, megóvja a fát a korhadástól.

Aszfalt-Mastix és Bitumen.
Mennyezet nádfonat.
Czement és mozaik-lapok.
Csömöszölt Portlandczement csövek.
Kő-agyag-csövek.
Szurok-fáklya. 206.

Gazdasági czikkek:

Kitünö **amerikai Petroleum.**
I-sö rendü ***repcze-olaj.***
I-sö rendü ***kocsi-kenőcs.***
CARBOLSAV (fertőztelenitésre.)
CREOLIN (állatgyógyszer)
Valódi orosz kaukázusi gépolaj
(eredeti hordókban.)
Valódi Oliva olajok.
Nehéz és könnyü gépolajok.
Hengerolajok.
I-sö rendü gépzsir (Tovotte).

Jutányos árak, csak első rendü áru. — Teljes vaggoni rakmányok bármely állomásra szállitva.

Hatóságilag engedélyezett

Nagy Végeladás

üzlet feloszlatás végett

Kárpáti Miklós divatáruházában

Nagyváradon, Zöldfa-utcza.

Teljes végeladásra kerül az egész raktár.

Ruha kelmék, Ruhaselymek, Kartonok, Selyembatisztok, Himzett batisztok, Vásznak, Asztalnemüek, Kanavászok, Ágyhuzatok, Függönyök, Ágyteritők, Szönyegek, Napernyök, Esöernyök, Női és Uri kész fehérnemüek, az összes rövidáru czikkek és még

Több ezer finom divatos czikkek.

Fő-üzlet: **Zöldfa-u. elején.** **HÁASZ MANÓ női divatáruháza, Nagyvárad.** Fiók-üzlet: **Amerikai áruház.**

Szives figyelmét kivánom felhivni a t. vevőközönségnek remekül összeválogatott

tavaszi ujdonságaimra

és tekintettel a mindenki által ismert **óriási forgalomra**, abban a helyzetben vagyok, hogy határozottan **olcsóbban adhatok, mint bárki.**

T. vevőim még azon előnyben részesülnek, hogy már 10 frt bevásárlásnál, bárha az részletekben történik is,

saját műtermemben (Zöldfa-utcza 29. sz.) készült 60 cm. magas életnagyságu fényképet kapnak teljesen ingyen,

csupán a papirkeretért s a reá való feszitésért önköltségemet, 1 frt 50 krt számitom fel. Maga ez életnagyságu fénykép a világ egy müintézetében sem szerezhető be olcsóbban, mint 10 forintért.

Nyomatott a Szent László-nyomdában Nagyváradon.